

**Valsts probācijas dienesta
2007. gada pārskats**

Saturs

Priekšvārds.....	2
Valsts probācijas dienests	3
Valsts probācijas dienesta raksturojums	3
Valsts probācijas dienesta juridiskais statuss.....	3
Valsts probācijas dienesta darbību reglamentējošie tiesību akti.....	3
Valsts probācijas dienesta funkcijas	4
Valsts probācijas dienesta struktūra.....	6
Valsts probācijas dienesta nodaļas.....	7
Izlīguma nodaļas galvenie uzdevumi.....	7
Piespiedu un sabiedrisko darbu nodaļas galvenie uzdevumi	7
Uzraudzības nodaļas galvenie uzdevumi	7
Probācijas programmu nodaļas galvenie uzdevumi.....	8
Postpenitenciārās palīdzības nodaļas galvenie uzdevumi.....	8
Administratīvās nodaļas galvenie uzdevumi	9
Personālvadības nodaļas galvenie uzdevumi	10
Juridiskās nodaļas galvenie uzdevumi	10
Finanšu un plānošanas nodaļas galvenie uzdevumi.....	10
Informācijas tehnoloģiju nodaļas galvenie uzdevumi.....	11
Saimniecības nodaļas galvenie uzdevumi.....	11
Komunikācijas nodaļas galvenie uzdevumi.....	11
Iekšējā audita nodaļas galvenie uzdevumi	12
EQUAL projekta ieviešanas nodaļas galvenie uzdevumi.....	12
Valsts probācijas dienesta teritoriālās struktūrvienības	13
Teritoriālo struktūrvienību galvenie uzdevumi.....	13
Izmaiņas Valsts probācijas dienesta darbībā 2007. gadā.....	14
Valsts probācijas dienesta darbības rezultāti 2007. gadā.....	15
Valsts probācijas dienesta uzdevumi 2007. gadā.....	15
Valsts probācijas dienesta funkciju darbības rezultāti 2007. gadā	15
Izlīgums.....	15
Piespiedu darbs	17
Sabiedriskais darbs.....	21
Izvērtēšanas ziņojums	23
Uzraudzība	25
Probācijas programmas	29
Postpenitenciārā palīdzība	31
EQUAL projekts	36
2007. gadā izstrādātie Ārējie normatīvie akti	38
2007. gadā izstrādātie Iekšējie normatīvie akti.....	39
Valsts probācijas dienesta veiktie pētījumi.....	40
Valsts probācijas dienesta budžeta informācija 2008. gadam	47
Valsts probācijas dienesta personāls	48
Valsts probācijas dienesta komunikācija ar sabiedrību	50
Sabiedrības informēšana un izglītošana.....	50
Valsts probācijas dienesta Konsultatīvo padomju darbības rezultāti.....	51
Sadarbība ar ārvalstu partneriem	51
Valsts probācijas dienesta plāni 2008. gadam	53

Priekšvārds

Šis ir ceturtais gada pārskats, kuru esam izveidojuši, lai sniegtu informāciju par Valsts probācijas dienestu, tā darbību un sasniegtajiem rezultātiem 2007. gadā.

Ja pirmajos gada pārskatos mēs stāstījām par Dienesta tapšanu, par to cik struktūrvienības esam izveidojuši, cik darbinieki pie mums uzsākuši savas darba gaitas, cik jaunus normatīvos dokumentus esam izstrādājuši, tad šajā gada pārskatā ar pilnu atbildības sajūtu varam teikt, ka Dienests pamatos ir izveidots – atvērtas visas struktūrvienības un izveidota vēl nebijusi normatīvā bāze Latvijas sodu izpildes sistēmā. Pamatos tāpēc, ka, jebkura institūcija attīstās mijiedarbībā ar sabiedrību un likumu pilnveidošanu. Valsts probācijas dienests vienmēr ir paudis savu viedokli un pamatojis nepieciešamību veikt grozījumus Krimināllikumā, Sodu izpildes kodeksā un citos normatīvajos aktos.

Pateicoties intensīvām un mērķtiecīgām apmācībām esam izveidojuši lielisku un kompetentu kolektīvu, neskatoties uz to, ka dienestam nepieciešamos darbiniekus pagaidām nesagatavo neviena augstākā mācību iestāde. Šogad Dienests piedzīvojis arī zaudējumus – darbu Dienestā, zemā atalgojuma dēļ, pameta 113 darbinieki. Neskatoties uz to, ka Ministru kabineta noteikumi paredz piemaksas darbiniekiem par darbu īpašos apstākļos, kas saistīti ar paaugstinātu risku viņu drošībai vai veselībai, tas līdz šim netiek darīts. Šī jautājuma sakārtošana ir viens no mūsu nākamā gada uzdevumiem, ko centīsimies risināt sadarbībā ar Tieslietu ministriju.

Esam apguvuši projektu izstrādāšanas prasmes un spējam tos arī veiksmīgi realizēt, īstenojot trīs līdz piecus projektus gadā. 2007. gada beigās noslēdzies arī 2005. gadā uzsāktais EQUAL projekts.

Dienestam attīstoties, darbs kļūst arvien grūtāks un sarežģītāks, tāpēc izsaku vislielāko pateicību visiem Dienesta darbiniekiem un sadarbības partneriem par paveikto.

Valsts probācijas dienesta vadītājs
Aleksandrs Dementjevs

Valsts probācijas dienests

Valsts probācijas dienesta raksturojums

2003. gada 7. oktobrī, pamatojoties uz 2003. gada 9. janvāra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 9 „Valsts probācijas dienesta koncepcija”, tika uzsākta Valsts probācijas dienesta darbība ar mērķi sekmēt noziedzības novēršanu valstī, nodrošināt sabiedrībā izciešamo sodu kvalitatīvu izpildi, kā arī koordinēt un atslogot pārējo tiesību aizsardzības iestāžu darbu.

Dienests ir apliecinājums tam, ka sodīšanas sistēmai Latvijā nav atbilstības raksturs, ka likumpārkāpējs nav zudis sabiedrībai un ka valsts uzņemas atbildību par savas sabiedrības locekļiem, izveidojot sistēmu, kurā pastāv gan sodi ar izolāciju no sabiedrības, gan bez tās. Valsts probācijas dienesta izveide ļauj uzlabot kriminālsodu piespriešanas un to izpildes efektivitāti.

Probācijas sistēmas izveide, ņemot vērā tās lielo apjomu, tika plānota pakāpeniski, apgūstot un sākot pildīt aizvien jaunas funkcijas. 2007. gadā Valsts probācijas dienesta kompetencē bija kopumā 9 funkcijas. Līdz 2007. gadam dienests ir aptvēris visu Latvijas teritoriju, izveidojot 28 teritoriālās struktūrvienības un 10 teritoriālo struktūrvienību filiāles.

Valsts probācijas dienesta juridiskais statuss

Valsts probācijas dienests ir Tieslietu ministra pārraudzībā esoša iestāde, kas īsteno valsts politiku kriminālsoda – piespiedu darbs un audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildē, organizē izlīguma procesu starp cietušo un likumpārkāpēju, veic probācijas klientu uzraudzību un īsteno probācijas programmas.

Valsts probācijas dienesta darbību reglamentējošie tiesību akti

- 2003. gada 18. decembrī Saeimā pieņemtais likums „Valsts probācijas dienesta likums”, kas stājies spēkā 2004. gada 1. janvārī;
- 2002. gada 31. oktobrī Saeimā pieņemtais likums „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem”, kas stājies spēkā 2005. gada 1. janvārī;
- 2005. gada 28. aprīļa likums „Grozījumi Latvijas Sodu izpildes kodeksā”;
- Ministru kabineta 2005. gada 12. jūlija noteikumi Nr. 502 „Kārtība, kādā bērniem piemēro audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – sabiedrisko darbu”

- Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1010 „Valsts probācijas dienesta nolikums”;
- 2007. gada 4. aprīļa likums „Grozījumi Latvijas Sodū izpildes kodeksā”;
- Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumi Nr.402 „Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests sasauc konsultatīvo padomju sēdes un organizē padomju darbu, kā arī pieaicina citu institūciju pārstāvjus”;
- Ministru kabineta 2007. gada 28. augusta noteikumi Nr.581 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi”;
- Ministru kabineta 2007. gada 20. novembra noteikumi Nr.782 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests sertificē brīvprātīgos probācijas darbiniekus, kuri ir starpnieki izlīgumā”;
- Ministru kabineta 2007.gada 27.novembra noteikumi Nr.803 “Valsts probācijas dienesta datu bāzē iekļaujamās informācijas apjoms un informācijas iekļaušanas un izmantošanas kārtība”;
- Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumi Nr.804 “Nosacīti notiesāto, nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvoto personu un nosacīti no kriminālatbildības atbrīvoto personu uzraudzības kārtība”;
- Ministru kabineta 2007. gada 4. decembra noteikumi Nr.825 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē un vada izlīgumu ar starpnieka palīdzību”;
- Ministru kabineta 2007. gada 4. decembra noteikumi Nr.823 “Postpenitenciārās palīdzības sniegšanas un saņemšanas kārtība”.

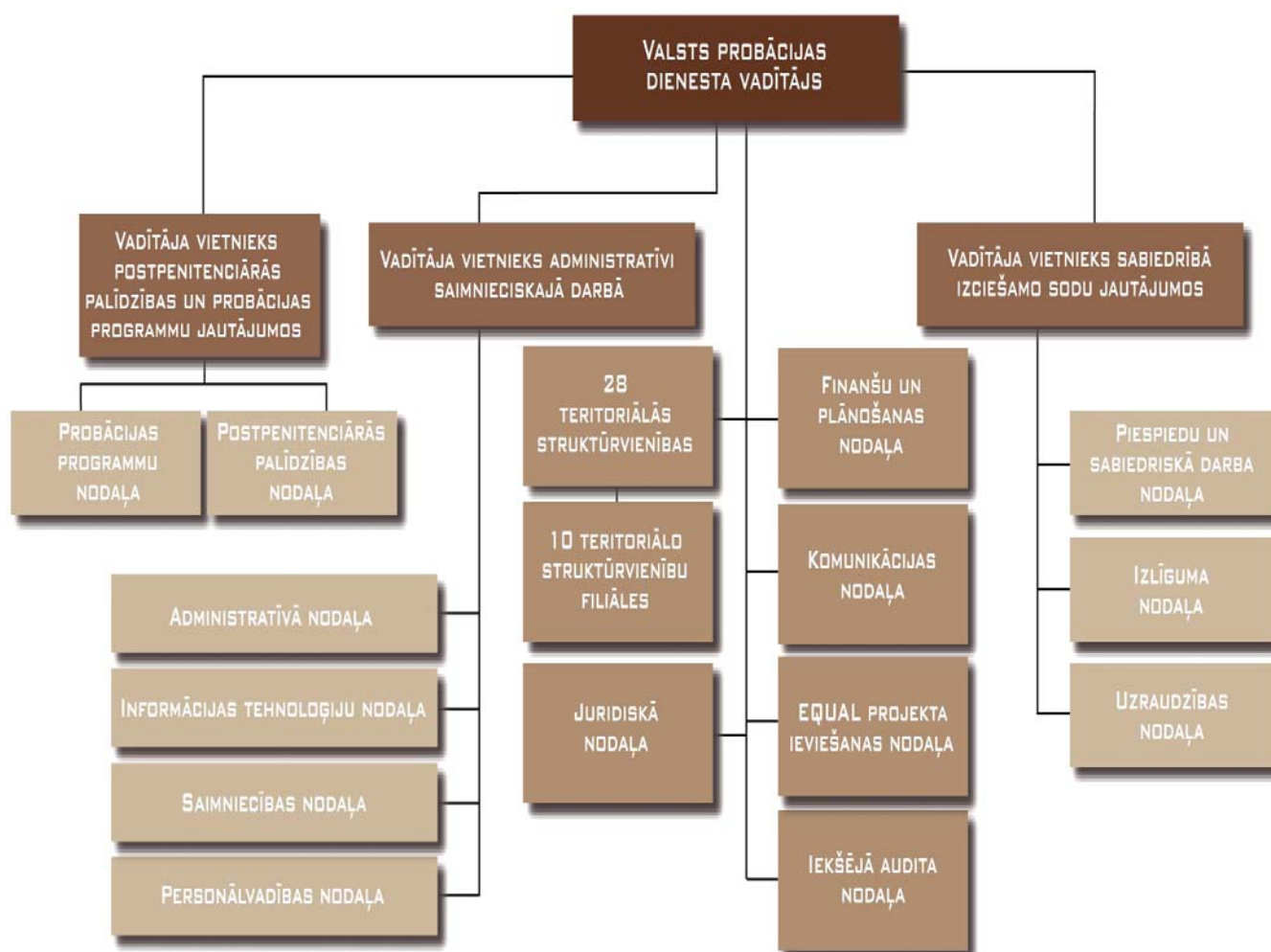
Valsts probācijas dienesta funkcijas:

- sniegt izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
- nodrošināt probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
- organizēt kriminālsoda — piespiedu darbs — izpildi;
- organizēt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa — sabiedriskais darbs — izpildi;
- pārbaudes laikā uzraudzīt personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
- organizēt un vadīt izlīgumu kriminālprocesā;
- uzraudzīt personas, kuras nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;

- sniegt postpenitenciāro palīdzību personām, kuras tiek sagatavotas atbrīvošanai vai ir atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm.

Valsts probācijas dienesta struktūra

Valsts probācijas dienesta (VPD) darbu vada iestādes vadītājs un trīs vietnieki: vadītāja vietnieks sabiedrībā izciešamo sodu jautājumos, kura pārraudzībā atrodas Piespiedu un sabiedriskā darba, Izlīguma un Uzraudzības nodaļas, vadītāja vietnieks Postpenitenciārās palīdzības (t.i., pēc atbrīvošanas no soda izciešanas brīvības atņemšanas iestādē) un Probācijas programmu jautājumos un vadītāja vietnieks administratīvi saimnieciskajā darbā, kas rūpējas par pilnvērtīgu Administratīvās, Informācijas tehnoloģiju, Saimniecības un Personālvadības nodaļu darbu.

Valsts probācijas dienesta nodaļas

Valsts probācijas dienesta kompetencē esošo funkciju nodrošināšanu veic piecas funkciju nodaļas – Piespiedu un sabiedriskā darba nodaļa, Izlīguma nodaļa, Uzraudzības nodaļa, Probācijas programmu nodaļa, Postpenitenciārās palīdzības nodaļa – un deviņas nodaļas, kas rūpējas par saimnieciski administratīvajiem jautājumiem – Finanšu un plānošanas nodaļa, Administratīvā nodaļa, Personālvadības nodaļa, Iekšējā audita nodaļa, Informācijas tehnoloģiju nodaļa, Saimniecības nodaļa, Juridiskā nodaļa, Komunikācijas nodaļa un EQUAL projekta ieviešanas nodaļa.

Izlīguma nodaļas galvenie uzdevumi:

- pilnveidot Izlīguma tiesisko regulējumu;
- informēt un izglītēt procesa virzītājus un sabiedrību par aktualitātēm un problēmām Izlīguma jomā;
- piesaistīt brīvprātīgos starpniekus izlīguma starp cietušo un personu, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, organizēšanai un vadīšanai;
- paaugstināt Izlīguma starpnieku profesionalitāti, organizējot supervīzijas.

Piespiedu un sabiedrisko darbu nodaļas galvenie uzdevumi:

- izstrādāt tiesību aktu projektus un nodrošināt to virzību;
- sniegt atzinumus par tiesību aktu projektiem;
- veikt teritoriālo struktūrvienību darba kontroli, analīzi un pilnveidošanu;
- apmācīt Valsts probācijas dienesta darbiniekus organizēt piespiedu darba un sabiedriskā darba izpildi;
- veikt statistikas apkopojumu un analīzi.

Uzraudzības nodaļas galvenie uzdevumi:

- sagatavot izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
- veikt probācijas klienta riska un vajadzību novērtēšanu;
- nodrošināt ārējo un iekšējo normatīvo aktu projektu izstrādi un virzību uzraudzības, izvērtēšanas ziņojumu (IZ) un risku un vajadzību novērtēšanas (RVN) jomā;

- izstrādāt, ieviest un sagatavot priekšlikumus dienesta darba pilnveidei uzraudzības, IZ un RVN jomā;
- veikt teritoriālo struktūrvienību darba kontroli, analīzi un pilnveidošanu uzraudzības, IZ un RVN jomā;
- organizēt un vadīt probācijas dienesta darbinieku apmācības uzraudzības, IZ un RVN jomā;
- veikt Latvijas un ārvalstu probācijas pieredzes pētīšanu un progresīvās pieredzes ieviešanu uzraudzības, IZ un RVN jomā;
- veikt statistikas analīzi uzraudzības, IZ un RVN jomā;
- savas kompetences ietvaros sagatavot atzinumus par tiesību aktu projektiem.

Probācijas programmu nodaļas galvenie uzdevumi:

- sagatavot un iesniegt atzinumus par tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar probācijas programmu īstenošanu;
- nodrošināt probācijas programmu izstrādi un īstenošanu un veikt teritoriālo struktūrvienību kontroli probācijas programmu īstenošanas jomā;
- analizēt statistikas datus par probācijas programmu īstenošanu dienestā;
- veicināt sadarbību ar valsts un nevalstiskajām organizācijām probācijas klientu un personu, kuras izcieš brīvības atņemšanas sodu, resocializācijas jautājumos.

Postpenitenciārās palīdzības nodaļas galvenie uzdevumi:

- sagatavot un sniegt atzinumus par tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar postpenitenciārās palīdzības izpildes organizēšanu;
- organizēt un nodrošināt postpenitenciārās palīdzības procesu personām, kuras noslēgušas rakstveida vienošanos ar dienestu;
- organizēt un koordinēt pasākumus, kas vērsti uz personu iekļaušanu sabiedrībā atbrīvojoties no brīvības atņemšanas iestādes pēc soda izciešanas, kā arī organizēt resursu piesaisti postpenitenciārās palīdzības funkcijas nodrošināšanai;
- organizēt dienesta sadarbību ar brīvības atņemšanas iestādēm un sociālās rehabilitācijas centriem;

- veikt dienesta teritoriālo struktūrvienību darba kontroli, analīzi un pilnveidošanu postpenitenciārās palīdzības jomā;
- nodrošināt iepirkto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kvalitātes kontroli, analīzi un pilnveidošanu;
- organizēt praktisku un konsultatīvu palīdzību sociālās rehabilitācijas centru speciālistiem.

Administratīvās nodaļas galvenie uzdevumi:

- nodrošināt dienestā saņemtās un nosūtāmās korespondences uzskaiti un tālāku virzību, sagatavoto dokumentu noformējuma atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, Tieslietu ministrijas un dienesta vadītāja izdoto rīkojumu uzkrāšanu un saglabāšanu;
- nodrošināt un uzturēt lietvedības datu bāzi;
- reģistrēt dienesta vadītāja rīkojumus pamatdarbības un personāla jautājumos;
- kontrolēt visu datu bāzē reģistrējamo dokumentu esamību lietās un rīkojumā norādīto darbinieku/ierēdņu atzīmes par iepazīšanos;
- nodrošināt dienesta amatpersonu iepazīstināšanu ar normatīvajiem aktiem un citiem dokumentiem, kas regulē civildienesta vai darba tiesiskās attiecības;
- nodrošināt dienesta korespondences izpildes kontroli;
- izstrādāt normatīvos aktus nodaļas kompetencē esošajos jautājumos un savas kompetences ietvaros piedalīties citu struktūrvienību kompetencē esošo normatīvo aktu projektu izstrādē;
- sagatavot rīkojumu projektus pamatdarbības, organizatoriskajos jautājumos un personāljautājumos, kas skar ceļa izdevumus, mācību maksas, optisko redzes korekcijas līdzekļu maksas segšanas kompensāciju un komandējumu nodrošināšanu;
- atbildēt par dienesta lietu nomenklatūru un tās struktūrvienību dokumentu kārtošānu atbilstoši tai;
- nodrošināt dienesta pastāvīgi glabājamo dokumentu (t.s. klienta lietu) un ilgtermiņa glabājamo dokumentu komplektēšanu, uzskaiti, saglabāšanu un izmantošanu;
- vadīt un kontrolēt dienesta arhīva darbu, kā arī piedalīties dienesta Lietvedības un arhīva darba ekspertu komisijas darbā.

Personālvadības nodaļas galvenie uzdevumi:

- nodrošināt personāla vadības procesu attīstību un savstarpējo integrāciju;
- plānot un vadīt personāla atlases gaitu, darbinieku pirmreizējo un ikgadējo novērtēšanu;
- kontrolēt personālsastāva komplektēšanu, plānot un organizēt kvalificētu darbinieku pieņemšanu darbā un paaugstināšanu amatā;
- nodrošināt darbinieku apmācību plānošanu Valsts administrācijas skolā un cita veida profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu;
- nodrošināt dienesta vadītāja ierosināto disciplinārlietu sagatavošanu, izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu disciplinārlietas komisijas sastāvā;
- sagatavot rīkojumus un cita veida dokumentāciju par dienesta personāla civildienesta vai darba tiesisko attiecību nodibināšanu, to grozīšanu, izbeigšanu;
- nodrošināt darbinieku ikgadējo atvaļinājumu uzskaiti;
- organizēt un kontrolēt savlaicīgu dokumentu sagatavošanu ierēdņa statusa iegūšanai un saskaņošanai ar Valsts civildienesta pārvaldi;
- nodrošināt personāla lietu un personāla lietvedības uzturēšanu, kārtošanu un glabāšanu;
- apkopot statistiku par dienesta personālsastāvu, kā arī nodrošināt atskaišu nodošanu Valsts civildienesta pārvaldei, Finanšu ministrijai un citām institūcijām.

Juridiskās nodaļas galvenie uzdevumi:

- piedalīties tiesību aktu, politikas plānošanas dokumentu projektu un informatīvo ziņojumu izstrādāšanā;
- sagatavot atzinumus un izvērtēt nodaļu sagatavotos atzinumus par citu institūciju izstrādātiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kas tieši ietekmē vai var ietekmēt probācijas jomu;
- nodrošināt līguma projektu sagatavošanu, izvērtēšanu un izpildi.

Finanšu un plānošanas nodaļas galvenie uzdevumi:

- veikt Dienestam budžeta līdzekļu plānošanu un piešķirto līdzekļu sadali Dienesta politikas īstenošanai;
- veikt grāmatvedības uzskaiti, kontroli un analīzi, kā arī sniegt pārskatus atbilstoši likumiem un citiem tiesību aktiem;

- atbilstoši Nodaļas kompetencei piedalīties LR Tieslietu ministrijas sanāksmēs un darba grupās par jautājumiem, kas saistīti ar Dienesta projektiem un budžeta izstrādi;
- atbilstoši Nodaļas kompetencei nodrošināt politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektu izstrādi un virzību finanšu jomā;
- nodrošināt Dienesta finanšu darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Informācijas tehnoloģiju nodaļas galvenie uzdevumi:

- piedalīties Dienesta informācijas tehnoloģiju nepieciešamo finanšu resursu plānošanā un sadalē;
- piedalīties valsts pasūtījumu informācijas tehnoloģiju jomā organizēšanā un izvērtēšanā;
- sniegt priekšlikumus nepieciešamo tehnisko līdzekļu nodrošinājuma un standarta programmatūras iegādei, piedalīties priekšlikumu izstrādē un izpildē;
- nodrošināt progresīvāko informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešanu un pielietošanu Dienesta informatīvajā sistēmā;
- nodrošināt Dienesta informatīvās sistēmas nepārtrauktu funkcionēšanu, sniegt informatīvās sistēmas lietotājiem atbalstu to ikdienas darbā;
- nodrošināt Dienesta datu pārraides un telefonijas tīkla nepārtrauktu funkcionēšanu un datu aizsardzību tajos;
- nodrošināt probācijas klientu datu bāzes nepārtrauktu funkcionēšanu.

Saimniecības nodaļas galvenie uzdevumi:

- Organizēt dienesta un teritoriālo struktūrvienību īpašuma racionālu un lietderīgu izmantošanu un pareizu ekspluatāciju.
- Plānot un organizēt materiālo un saimniecisko nodrošinājumu dienestā.
- Nodrošināt Valsts probācijas dienesta struktūrvienības ar darbam nepieciešamo inventāru, materiāliem un saimnieciskajiem pakalpojumiem.

Komunikācijas nodaļas galvenie uzdevumi:

- sadarboties ar sabiedrību, koordinēt saikni ar masu medijiem, plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, apkopot un veikt ar dienestu saistīto publikāciju analīzi;

- veicināt iekšējās komunikācijas attīstību Valsts probācijas dienestā, sadarbojoties ar citām dienesta struktūrvienībām;
- koordinēt sadarbību ar citu valstu probācijas dienestiem, veikt Latvijas un ārvalstu probācijas pieredzes pētīšanu un progresīvās pieredzes ieviešanu;
- koordinēt un izstrādāt Valsts probācijas dienesta sadarbības projektus ar citām valsts un nevalstiskajām organizācijām un pašvaldībām.

Iekšējā audita nodaļas galvenie uzdevumi:

- atbilstoši veiktajam riska novērtējumam izstrādāt un iesniegt dienesta vadītājam apstiprināšanai iekšējā audita stratēģisko un gada plānu, kā arī izstrādāto ilgtermiņa attīstības plānu un iekšējo auditoru mācību plānu;
- nodrošināt dienesta izveidotās iekšējā audita sistēmas ikgadēju pārskatīšanu, izvērtēšanu un priekšlikumu sniegšanu nepieciešamajām izmaiņām;
- noteiktajā apjomā nodrošināt iekšējo auditu veikšanu;
- nodrošināt dienesta vadītāja apstiprināto iekšējā audita ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

EQUAL projekta ieviešanas nodaļas galvenie uzdevumi:

- izveidot projekta nacionālo un starptautisko partnerību;
- izpētīt un realizēt nodarbinātības iespējas ieslodzījuma vietās, kā arī iesaistīt bijušos ieslodzītos darba tirgū;
- izveidot vispārējās un profesionālās izglītības programmu modeļus mācībām ieslodzījuma vietās;
- izpētīt ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu sociālās rehabilitācijas iespējas.

Valsts probācijas dienesta teritoriālās struktūrvienības

2007. gadu Valsts probācijas dienests uzsāka 28 teritoriālajās struktūrvienībās visā Latvijas teritorijā un 10 teritoriālo struktūrvienību filiālēs (sk. 1. Attēls). 2006. gadā tika atvērtas 6 filiāles Rīgas teritoriālajai struktūrvienībai un 1 filiāle Preiļu teritoriālajai struktūrvienībai. 3 filiāles Rīgas rajona teritoriālajai struktūrvienībai tika atvērtas jau 2005. gadā. Līdz ar to Valsts probācijas dienests uzsākot 2007. gadu ir aptvēris visu Latvijas teritoriju, nodrošinot probācijas klientam iespējami teritoriāli pietuvinātu dienesta sniegto pakalpojumu pieejamību un veicinot Valsts probācijas dienesta kompetencē esošo funkciju efektīvu veikšanu.

1. Attēls. Teritoriālo struktūrvienību un filiāļu izvietojums.

Teritoriālo struktūrvienību galvenie uzdevumi:

- pārstāvētajā teritorijā nodrošināt likumā noteikto funkciju īstenošanu;
- atbilstoši savai kompetencei un normatīvajiem aktiem sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām un sabiedriskajām organizācijām;
- atbilstoši vienotai politikai, iesaistīt un izmantot valsts, pašvaldību un sabiedrisko organizāciju resursus probācijas mērķu īstenošanā.

Izmaiņas Valsts probācijas dienesta darbībā 2007. gadā

2007. gads Valsts probācijas dienesta darbībā ievērojams ar būtiskām izmaiņām saimnieciski administratīvo funkciju efektivitātes uzlabošanā. 2007. gada 1. februārī tika atvērta jauna nodaļa – Personālvadības nodaļa – tādējādi atslogojot lietvedības darbu un paaugstinot personāla atlases, novērtēšanas un apkalpošanas efektivitāti. Līdz šim personāls un lietvedība bija Vispārējās nodaļas kompetencē. No 2007. gada 1. februāra lietvedības un arhivēšanas procedūras veic Administratīvā nodaļa.

Pārskata gadā tika mainīts arī kādreizējās Sociālās uzvedības korekcijas nodaļas nosaukums uz Probācijas programmu nodaļu, kas paredz daudz plašākus nodaļas uzdevumus, ietverot gan sociālās uzvedības korekcijas veikšanas funkcijas, izmantojot sociālās uzvedības korekcijas programmas, gan sociālās rehabilitācijas programmu realizēšanu.

Valsts probācijas dienesta darbības rezultāti 2007. gadā

Valsts probācijas dienesta uzdevumi 2007. gadā

- Pilnveidot dienesta funkciju tiesisko regulējumu un uzlabot funkciju izpildes kvalitāti.
- Attīstīt probācijas programmu īstenošanu Valsts probācijas dienestā un ieslodzījuma vietās.
- Nodrošināt izlīguma īstenošanu visā Latvijā.
- Ieviest jaunus riska un vajadzību novērtēšanas instrumentus.
- Izveidot probācijas klientu datu bāzi.

Valsts probācijas dienesta funkciju darbības rezultāti 2007. gadā

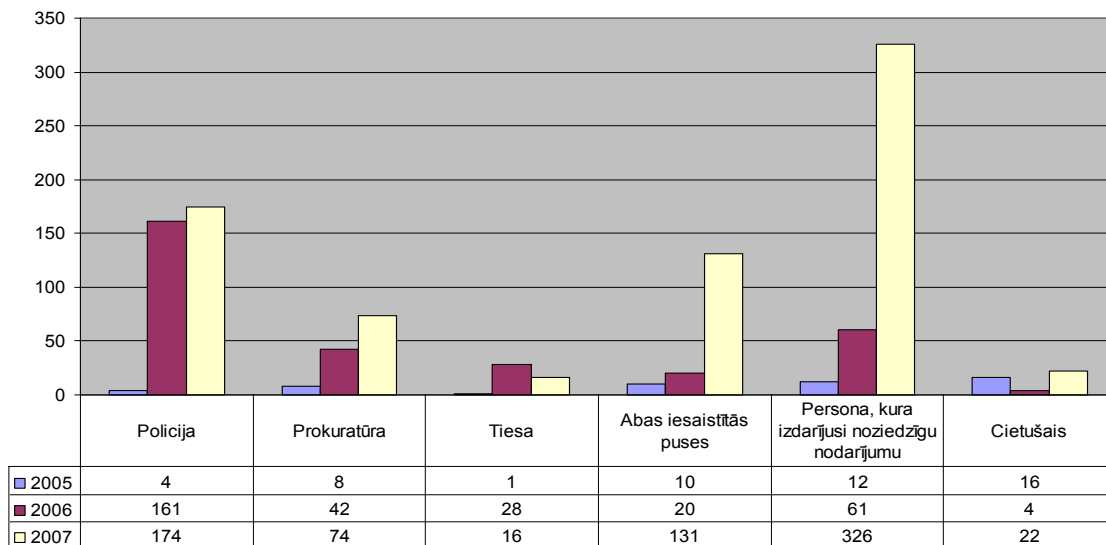
Izlīgums

Izlīgums ir brīvprātīgs sarunu process, kurā piedalās cietušais un persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, un kuru vada neitrāla persona – starpnieks. Starpnieks ir īpaši apmācīts cilvēks konfliktu risināšanā un izlīguma procesā palīdz uzturēt starp iesaistītajām pusēm miermīlīgas sarunas, neiesakot risinājumu, nevienam netiesājot, ievērojot konfidencialitāti un neitralitāti.

Pārskata gadā īpašs uzsvars tika likts tieši uz Valsts probācijas dienesta funkcijas - izlīgums aktualizēšanu un popularizēšanu gan sabiedrības, gan tiesībsargājošo institūciju vidū, tādējādi veicinot ierosināto izlīgumu skaita pieaugumu. Salīdzinot izlīguma ierosinātāju dinamiku no 2005. – 2007. gada beigām (sk. 2.attēls), ir vērojams būtisks pieaugums, kas liecina par institūciju un sabiedrības informētību. 2007.gadā kopumā tika pieprasīti 743 izlīgumi, no kuriem 44% gadījumu izlīgumu ierosināja personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu.

Izlīgums ir viena no *Atjaunojošā taisnīguma* pieejām, kuru pasaulē izmanto kā noziedzīga nodarījuma radītā ļaunuma mazināšanas vai likvidēšanas veidu. Tādēļ nepieciešams arī turpmāk īstenot sabiedrības informēšanas pasākumus.

2. Attēls. Izlīguma ierosinātāju dinamika 2005. – 2007. gadam.

Lai sagatavotu kompetentus un profesionālus Izlīguma starpniekus, tika izstrādāta izlīguma starpnieku mācību programma. Tā paredz apgūst zināšanas par *Taisnīguma atjaunošanas* pieejām, normatīvajiem aktiem, kas regulē Izlīgumu, cietušā un likumpārkāpēja psiholoģiskajiem aspektiem, konflikta būtību un tā risināšanas iespējām.

Veismīgs izlīgums ir ieguvumus arī sabiedrībai, jo samazinās to personu skaits, kas atrodas ieslodzījumā, ietaupot nodokļu maksātāju līdzekļus. Izlīgums sniedz iespēju sabiedrības locekļiem mainīties un uzlabot savu dzīves kvalitāti, būt līdzatbildīgiem, popularizējot humānisma principus, kas mazina cilvēku vienaldzību vienam pret otru. Tādēļ pasaulē ir plaši attīstīta brīvprātīgo starpnieku darbība tieši izlīguma jomā, jo ikviens noziedzīgs nodarījums nav tikai nodarījums pret indivīdu, bet arī pret sabiedrību kopumā. 2007. gadā arī Valsts probācijas dienests ir centies piesaistīt brīvprātīgos Izlīguma organizēšanā un vadīšanā. Pārskata gadā novadīts 1 seminārs 13 brīvprātīgajām personām. Notika arī 2 semināri par izlīguma organizēšanu un vadīšanu, apmācot 37 dienesta amatpersonas.

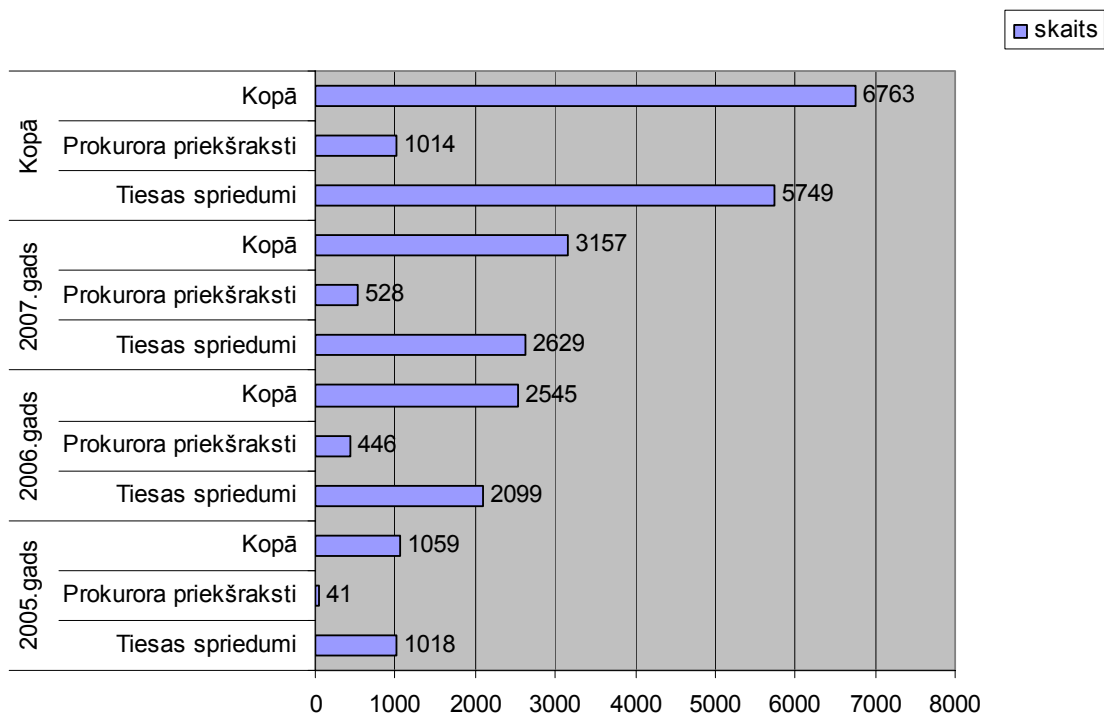
Kā galvenās problēmas Izlīguma īstenošanā var minēt sabiedrības un procesa virzītāju neizpratni par izlīguma nozīmi, tādēļ, lai veicinātu arvien plašāku izlīguma piemērošanu kriminālprocesā un iepazīstinātu ar tā īstenošanas praksi, tika organizēti pieci reģionālie semināri procesa virzītājiem, kur piedalījās dienesta amatpersonas, policijas un prokuratūras darbinieki.

Kopumā izlīguma institūta ieviešana norit veiksmīgi un dienests ir nodrošinājis iespēju visā Latvijā brīvprātīgi cietušajam un personai, kura ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, iesaistīties Izlīgumā ar starpnieka palīdzību.

Piespiedu darbs

Piespiedu darbs ir kriminālsods, ko piemēro tiesa vai prokurors par kriminālpārkāpumiem, mazāk smagiem noziegumiem un smagiem noziegumiem, ja likumpārkāpējs nav bīstams sabiedrībai. Rezultātā probācijas klients tiek piespiedu kārtā iesaistīts sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko persona, kurai piemērots piespiedu darbs, veic dzīvesvietas tuvumā no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piespiedu darbs 1999. gadā tika ieviests kā alternatīvs sods brīvības atņemšanai. Šajā soda veidā uzsvars ir likts uz likumpārkāpēja iekļaušanu sabiedrībā, nevis izolēšanu no tās, līdz ar to ļoti svarīga ir sabiedrības iesaistīšanās likumpārkāpēja domāšanas un uzvedības maiņā.

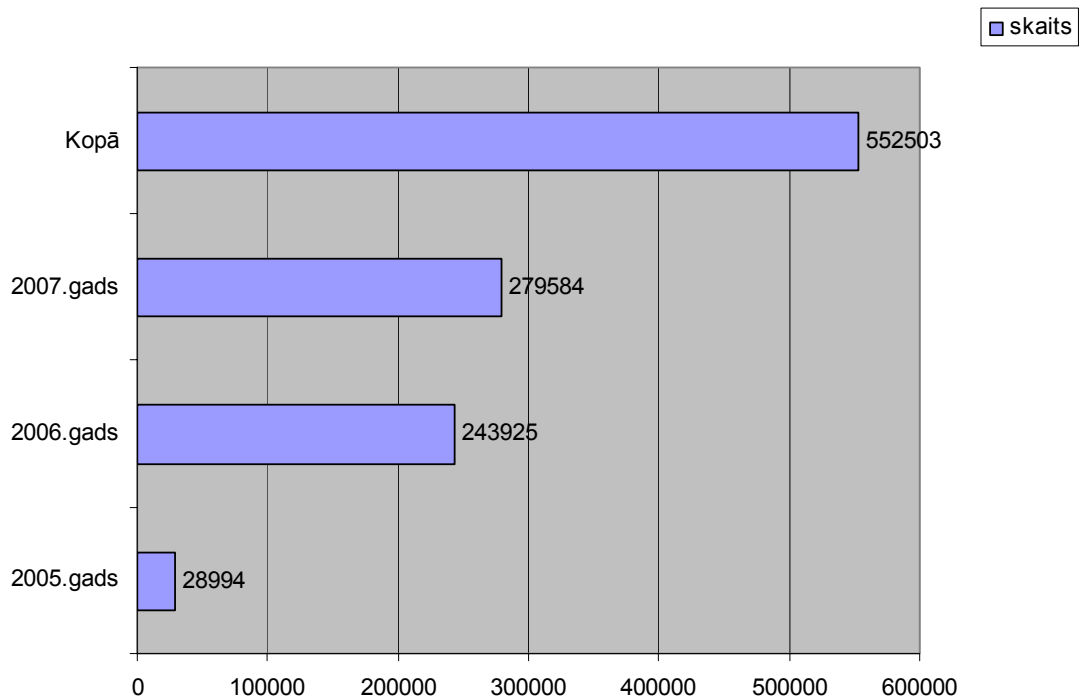
Valsts probācijas dienesta stratēģijā tika prognozēts, ka 2007.gadā probācijas klientu skaits piespiedu darba jomā sasniegs 3000, taču laika posmā no 2007.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 31.decembrim Valsts probācijas dienesta teritoriālās struktūrvienībās piespiedu darba jomā iekārtotas 3157 klientu lietas, kas ir gandrīz par 22% vairāk kā 2006.gadā. 208 no šīm lietām ir iekārtotas par nepilngadīgām personām (sk. 3. Attēls).

3. Attēls. Iekārtoto lietu skaita dinamika no 2005. – 2007. gadam piespiedu darba jomā

2007.gadā personas, kurām tiesa vai prokurors piemēroja kriminālsodu piespiedu darbs, šī soda izciešanas laikā nostrādāja 279 584 piespiedu darba stundas, kas ir par 35 659 stundām vairāk kā 2006.gadā. Ņemot vērā minimālo stundas likmi 2007.gadā (0,713 Ls), darba devējiem ir

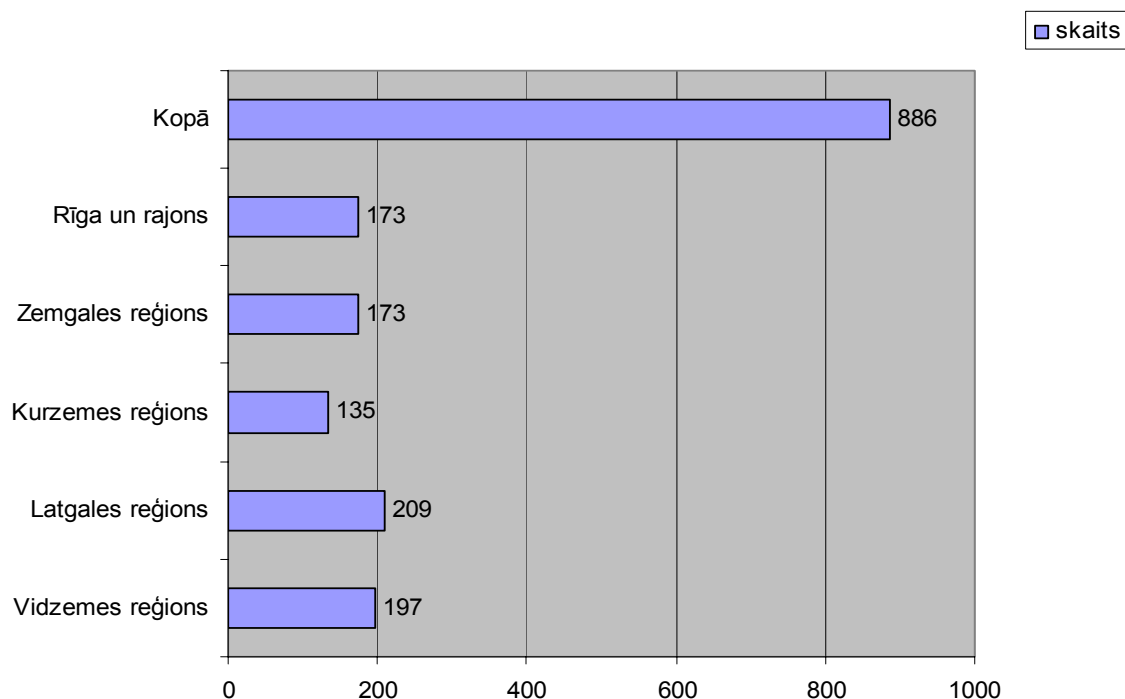
ietaupīti 199 344 Ls. 2008.gadā šī summa varētu pieaugt, jo ir paredzams, ka pieaugs to personu skaits, kurām tiesa vai prokurors piemēros piespiedu darbu un minimālā stundas likme 2008.gadā palielināsies līdz 0,962 Ls (sk. 4. Attēls). Laika periodā no 2005.gada līdz 2007.gadam kopā probācijas klienti ir nostrādājuši 552 503 piespiedu darba stundas.

4. Attēls. Nostrādāto piespiedu darba stundu dinamika no 2005. – 2007. gadam

Visbiežāk 2007.gadā probācijas klientiem piespiedu darbs ir piemērots par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē (gandrīz puse no visiem probācijas klientiem piespiedu darba jomā), zādzību, krāpšanu, piesavināšanos nelielā apmērā un par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu, kā arī par izvairīšanos no tiesas piespriedē sodu izciešanas.

Valsts probācija dienesta teritoriālās struktūrvienības ir noslēgušas 886 līgumus ar darba devējiem par probācijas klientu nodarbināšanu piespiedu darbā, kas ir par 258 līgumiem vairāk kā 2006.gadā. Visvairāk līgumu ir noslēgušas Latgales un Vidzemes reģiona teritoriālās struktūrvienības (sk. 5. Attēls).

5. Attēls. Noslēgto līgumu skaits ar darba devējiem 2007. gadā.

Piespiedu darba izpildes organizēšanas jomā šobrīd notiek pāreja no ļoti iecietīgas attieksmes pret probācijas klientiem, kuri izvairās no piespiedu darba izpildes, uz striktu attieksmi, kas nepieļauj vairāk kā vienu līdz divus brīdinājumus par pienākumu nepildīšanu vai nosacījumu neievērošanu. Valsts probācijas dienesta amatpersonas vairs neiegulda tik daudz laika probācijas klienta meklēšanā (tai skaitā apmeklējumi vairākās probācijas klienta dzīvesvietās), jo Valsts probācijas dienesta amatpersonai nav jāveic operatīvā darbinieka funkcijas, bet gan jānodrošina kvalitatīva piespiedu darba izpildes organizēšana. Šajā gadījumā darbiniekam atliek vairāk laika nodrošināt kvalitatīvu klientu lietu vadību.

Pēc Dienesta darbinieku iniciatīvas veikti arī grozījumi „Latvijas Sodū izpildes kodeksā”, kas ļauj būtiski uzlabot piespiedu darba efektivitāti. Grozījumi paredz iespēju nodarbināt likumpārkāpēju 8 stundas dienā, iepriekšējo 4 stundu vietā, kas padara efektīvāku veicamā darba izpildi, tādējādi mazinot darba devēju neapmierinātību, ko nereti izraisīja veicamā darba garais izpildes termiņš. Arī probācijas klientam ir iespēja izpildīt uzlikto sodu īsākā termiņā, kas, savukārt, veicina kvalitatīvi un laikā izpildīta kriminālsoda – piespiedu darbs pieaugumu. Samazinās to klientu skaits, kas nenostādā visu sodā piemēroto piespiedu darba stundu skaitu. Veicot iekšējās kontroles pasākumus Valsts probācijas dienesta teritoriālajās struktūrvienībās var secināt, ka, salīdzinot ar 2006.gadu, piespiedu un sabiedriskā darba izpildes organizēšanas

kvalitāte ir paaugstinājusies. Tikai atsevišķās struktūrvienībās šajā ziņā ir nepieciešami uzlabojumi. Visbiežāk konstatētie trūkumi ir saistīti ar nepietiekamajām pārbaudēm piespiedu vai sabiedriskā darba izpildes vietās un dokumentu noformēšanas trūkumiem.

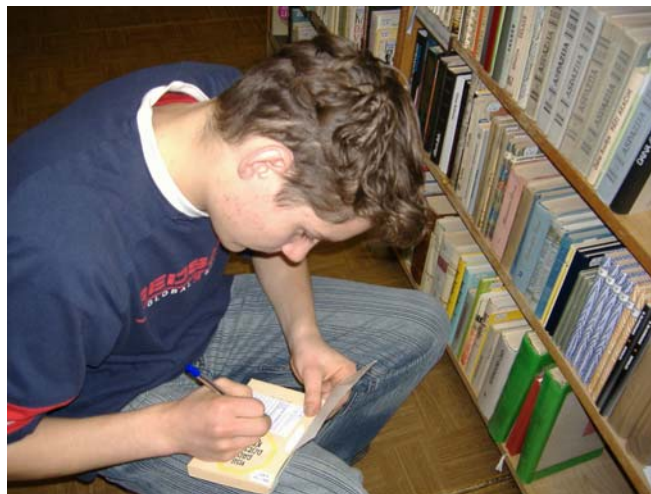
Sadarbībā ar RS Group „Market Lab” tika iesniegti pieteikumi Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) projektiem „Piespiedu darba nozīme sociālās atstumtības mazināšanā” un „Sabiedriskā darba nozīme sociālās atstumtības mazināšanā” pētījumu izstrādāšanai. Abi šie projekti tika apstiprināti, veikti un 2007.gada septembrī prezentēti Valsts probācijas dienesta darbiniekiem. Pētījumos konstatētais tiks izmantots nodaļas darba pilnveidošanā un piespiedu un sabiedrisko darbu izpildes organizēšanas kvalitātes paaugstināšanā.

Lai paaugstinātu darbinieku kvalifikāciju 2007.gadā tika organizētas mācības par piespiedu un sabiedriskā darba izpildes organizēšanu, kurās tika apmācīts 51 Valsts probācijas dienesta vecākais referents. Pārskata gada maijā un novembrī notika pieci reģionālie semināri par aktualitātēm un problēmām piespiedu darba un sabiedriskā darba jomā, kas deva iespēju gūt priekšstatu un padziļināt zināšanas.

Lai nodrošinātu vienotu piespiedu darba izpildes organizēšanas praksi pēc Ministru kabineta 2007.gada 28.augusta noteikumu Nr. 581 „Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi ” spēkā stāšanās un Valsts probācijas dienesta 2007. gada 31.oktobra metodisko ieteikumu Nr. 1-1.5/2 „Metodiskie ieteikumi kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildes organizēšanai” ieviešanas, novembrī sešos reģionālajos semināros padziļināti tika skatīts piespiedu darba izpildes organizēšanas process dažādās tā stadijās.

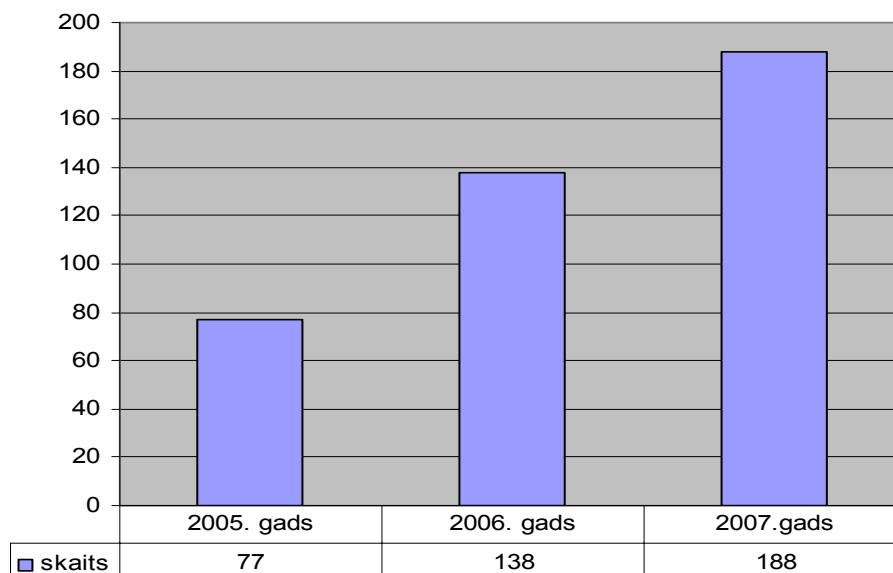
Sabiedriskais darbs

Audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis - sabiedriskais darbs ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko bērns veic dzīvesvietas apvidū no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Sabiedrisko darbu var piemērot tikai tiesa vai tiesnesis vienpersoniski. To piemēro bērnam vecumā no 11 līdz 18 gadiem, ja viņš ir izdarījis tādu noziedzīgu nodarījumu par

kuru likumā paredzēta kriminālatbildība. Tā galvenie mērķi ir palīdzēt bērnam saprast, ko viņš ir izdarījis un kāpēc attiecīgā rīcība ir nevēlama, attīstīt bērnam atbildības sajūtu un veidot pozitīvu vērtību sistēmu, kā arī motivēt bērnu veidot sociāli atbalstāmu dzīves modeli.

Laika posmā no 2007.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim sabiedriskā darba jomā iekārtotas 188 klientu lietas, kas ir par 50 klientu lietām vairāk kā 2006.gadā (sk. 6. Attēls). Personas, kurām tika piemērots audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – sabiedriskais darbs, nostrādāja 3630 sabiedriskā darba stundas.

6. Attēls. Iekārtoto lietu skaita dinamika sabiedriskā darba jomā no 2005. – 2007. gadam

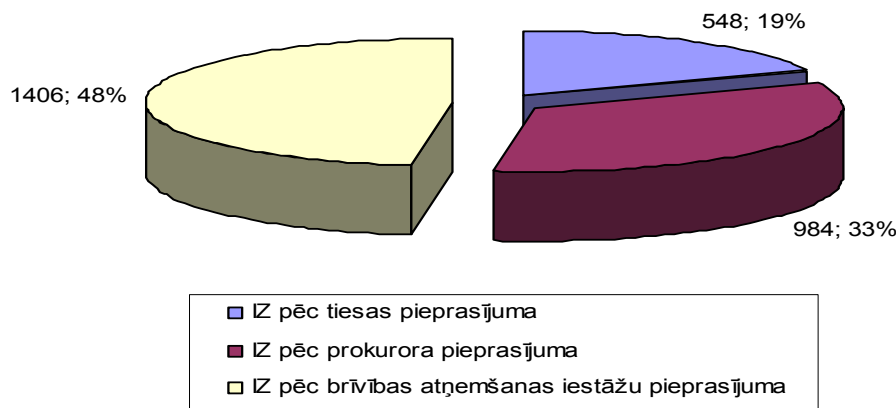
Nepilngadīgie pārsvarā tiek nodarbināti vienkāršos darbos, kas neprasa īpašas zināšanas, fizisku spēku vai iemaņas. Pārsvarā tie ir nelieli darbi vietējā skolā, bērnudārzā vai bibliotēkā, kur tiek šķiroti žurnāli, slaucīti putekļi, sakārtotas grāmatas u.c.

Gada laikā kopumā noslēgtas 463 vienošanās ar darba devējiem par probācijas klientu nodarbināšanu sabiedriskajā darbā un nereti viens un tas pats nodarbinātājs ir arī darba devējs piespiedu darba gadījumā. Visvairāk vienošanās ir noslēgušas Vidzemes reģiona un Latgales reģiona teritoriālās struktūrvienības. Statistika liecina, ka šajos reģionos ir arī vislielākais probācijas klientu skaists sabiedriskā darba jomā.

Izvērtēšanas ziņojums

Izvērtēšanas ziņojums ir Valsts probācijas dienesta sagatavota informācija pēc tiesas, prokurora vai brīvības atņemšanas iestādes administrācijas pieprasījuma. Tajā ir ietverts probācijas klienta raksturojums un viņa sociālo apstākļu novērtējums, kā arī Valsts probācijas dienesta viedoklis par klientu.

Pārskata gada laikā Valsts probācijas dienesta teritoriālās struktūrvienībās sagatavoti 2938 Izvērtēšanas ziņojumi, kas ir par 556 vairāk kā 2006.gadā. Salīdzinājumā ar 2006.gadu Izvērtēšanas ziņojumi tikuši sagatavoti vairāk gan pēc tiesas/prokuroru pieprasījumiem (2006.g. – 1156/ 2007.g. – 1532), gan pēc brīvības atņemšanas iestāžu pieprasījuma (2006.g. – 1226/ 2007.g. – 1406). Tas liecina, ka pieprasītājiem rodas aizvien lielāka izpratne par izvērtēšanas ziņojumu un tā nozīmi. Skaitliski nozīmīgāku lomu izvērtēšanas ziņojumu pieprasīšanā sastāda brīvības atņemšanas iestādes – 48% no visiem pieprasījumiem. Tas skaidrojams ar to, ka izvērtēšanas ziņojuma pieprasīšana saskaņā ar Latvijas sodu izpildes kodeksa normām ir obligāta visos gadījumos, kad tiek skatīts jautājums par personas nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda. 33% gadījumu Izvērtēšanas ziņojumus pieprasījis prokurors, bet 19% Izvērtēšanas ziņojumu sastādīti tiesām (sk. 7. Attēls).

7. Attēls. Izvērtēšanas ziņojumu skaita sadalījums pēc pieprasītāja 2007.gadā

Kopš 2006.gada ievērojami ir palielinājies sagatavoto izvērtēšanas ziņojumu skaits tajās teritoriālajās struktūrvienībās, kuru darbības teritorijā atrodas brīvības atņemšanas iestādes – Valmierā, Rīgā, Jelgavā, Bauskā, Liepājā, Jēkabpilī un Daugavpilī (sk. 1. Tabula).

Teritoriālās struktūrvienības	2004	2005	2006	2007
Aizkraukles TSV	-	2	7	10
Alūksnes TSV	-	10	17	13
Balvu TSV	-	44	110	146
Bauskas TSV	1	5	116	159
Cēsu TSV	0	6	100	78
Daugavpils TSV	1	41	119	173
Dobeles TSV	-	5	21	11
Gulbenes TSV	-	27	57	84
Jēkabpils TSV	1	23	192	295
Jelgavas TSV	10	20	232	263
Jūrmalas TSV	-	8	15	20
Krāslavas TSV	-	33	37	51
Kuldīgas TSV	-	13	18	48
Liepājas TSV	-	27	70	102
Limbažu TSV	-	14	28	25
Ludzas TSV	-	7	30	38
Madonas TSV	-	1	74	77
Ogres TSV	-	20	6	58
Preiļu TSV	-	40	160	174
Rēzeknes TSV	10	80	94	102
Rīgas TSV	0	39	462	521
Rīgas rajona TSV	-	13	183	134
Saldus TSV	15	35	39	64
Talsu TSV	-	13	39	87
Tukuma TSV	13	18	39	53
Valkas TSV	-	1	11	35
Valmieras TSV	3	3	86	101
Ventspils TSV	-	20	20	22
Kopā	61	551	2382	2938

1. Tabula. Izvērtēšanas ziņojumu skaits teritoriālajās struktūrvienībās 2004./2005./2006./2007.

Piezīme: - 2004.gadā Latvijā bija izveidotas tikai 10 VPD teritoriālās struktūrvienības;

- 2004.gadā un 2005.gadā izvērtēšanas ziņojumus gatavoja tikai pēc tiesas un prokurora pieprasījumiem, bet 2006.gadā sāka gatavot arī pēc brīvības atņemšanas iestādes pieprasījuma.

Nereti pieprasītāji vēlas saņemt pilnu izvērtēšanas ziņojumu, nezinot par iespēju pieprasīt uz jautājumu koncentrētu jeb daļēju. Taču, turpinot informatīvos pasākumus tiesās un prokuratūrās, ir paredzams, ka daļējo Izvērtēšanas ziņojumu skaits aizvien pieaugs. Tas, savukārt, ļaus optimizēt darbu, tērējot mazāk laika Izvērtēšanas ziņojuma sagatavošanai (sk. 2. Tabula).

	skaits
pilnais	1491
daļējais	38
mutiskais	3
kopā	1532

2. Tabula. Tiesas/prokurora pieprasītie IZ veidi 2007.gadā

Uzraudzība

Uzraudzība ir darbs ar likumpārkāpēju, motivējot ievērot vispārpieņemtās sociālās, morāles un tiesību normas un kontrolējot likumā noteikto, tiesas vai prokurora uzlikto pienākumu izpildi. Tās mērķis ir panākt izmaiņas likumpārkāpēja uzvedībā, tādējādi novēršot jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Par Uzraudzības klientu kļūst nosacīti notiesāta, nosacīti pirms termiņa no soda atbrīvota persona un persona, pret kuru izbeigts kriminālprocess, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības. Uzraudzības mērķis ir likt likumpārkāpējam izprast sevis veikto likumpārkāpumu cēloņus, to radītās sekas, iegūstot jaunu pieredzi, kas sniedz iespēju dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, neizdarot jaunus likumpārkāpumus.

2007. gadā Valsts probācijas dienesta Uzraudzībā atradās 5992 klienti, no kuriem 69% jeb 4156 Dienesta Uzraudzībā nonākuši pirmo reizi. Taču, ņemot vērā to, ka Uzraudzības funkcijas līdz 2006. gadam veica Valsts policija, daļai šo klientu jau iepriekš ir bijusi piemērota policijas Uzraudzība. Salīdzinot ar 2006. gada statistiku, var secināt, ka 2007. gadā Dienesta Uzraudzībā ir nonākuši par 210 mazāk jaunu klientu. Taču kopējais Uzraudzības apjoms 2007. gadā ir ievērojams – 10978 klienti. Tajā skaitā iekļautas arī 4986 klientu lietas, kas turpinās vēl no 2006. gada, ko nosaka dažādie iespējamie Uzraudzības perioda ilgumi:

- nosacīti notiesātajam – no 6 mēnešiem līdz 3 gadiem;
- nosacīti pirms termiņa atbrīvotajam – no 1 dienas līdz pusei no piespriedē brīvības atņemšanas soda ilguma;
- nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotajam – no 3 mēnešiem līdz 18 mēnešiem.

Neskatoties uz to, ka Dienesta Uzraudzībā 2007. gadā nonākušo jauno klientu skaits ir mazāks, atsevišķās teritoriālajās struktūrvienībās tas ir ievērojami palielinājies (sk. 3. Tabula). Taču šie skaitļi neatspoguļo patieso, kopējo klientu skaitu pārskata gadā attiecīgajā TSV. Šo skaitu ievērojami palielina klienti, kuriem Uzraudzība uzsākt jau 2006. gadā un vēl turpinās.

2007. gada laikā Uzraudzības klientiem uzlikto pienākumu skaits liecina, ka gan tiesas, gan prokurori aizvien vairāk izvēlas uzlikt personām saistošus pienākumus. Populārākie pienākumi 2007. gadā ir bijuši piedalīšanās probācijas programmās, periodiska reģistrēšanās Valsts probācijas dienestā un dzīvesvietas nemainīšana bez Dienesta piekrišanas.

Taču tiesa aizvien vairāk izmanto iespēju piemērot arī citus, likumā neuzskaitītus pienākumus. Kā piemēru var minēt Jelgavas tiesas lēmumu par notiesātā nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu, kuram tiesa uzlika ļoti specifiskus pienākumus – nekontaktēties ar nepilngadīgām personām,

neizbēgama kontakta gadījumā nekavējoties informēt Valsts probācijas dienesta amatpersonu, neiegādāties, neglabāt un nelietot pornogrāfiska rakstura materiālus u.c. Šis fakts liecina, ka Dienesta informatīvās kampaņas tiesās un prokuratūrās pakāpeniski sniedz arī vēlamos rezultātus.

Teritoriālās struktūrvienības	2006	2007
Aizkraukles TSV	130	165
Alūksnes TSV	115	125
Balvu TSV	103	82
Bauskas TSV	117	138
Cēsu TSV	210	177
Daugavpils TSV	308	351
Dobeles TSV	134	122
Gulbenes TSV	115	94
Jēkabpils TSV	152	188
Jelgavas TSV	338	293
Jūrmalas TSV	154	106
Krāslavas TSV	93	106
Kuldīgas TSV	150	115
Liepājas TSV	392	345
Limbažu TSV	115	156
Ludzas TSV	150	104
Madonas TSV	100	88
Ogres TSV	149	109
Preiļu TSV	94	91
Rēzeknes TSV	263	221
Rīgas TSV	1626	1609
Rīgas rajona TSV	339	400
Saldus TSV	85	89
Talsu TSV	165	164
Tukuma TSV	136	103
Valkas TSV	112	93
Valmieras TSV	208	237
Ventspils TSV	149	121
Kopā	6202	5992

3. Tabula. Uzraudzības klientu, kuriem klientu lietas iekārtotas atskaites gadā, rādītāji 2006. un 2007.gadā

Tā kā 2007.gadā īpaši aktuāli sabiedrībā kļuva jautājumi, kas saistīti ar sabiedrības aizsardzību no dzimumnoziedzniekiem un iespējamiem līdzekļiem šo noziegumu novēršanā, spilgti norādot uz tiesībsargājošo institūciju pārstāvju nepietiekamo izpratni par to, kādi lēmumi un kāda rīcība veicinās sabiedrības aizsardzību no šāda rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, Uzraudzības nodaļas pārstāvji aktīvi iesaistījās diskusijās par šiem jautājumiem, kā arī bija valstiska mēroga

rīcības politikas līdziniciatori (rīcības plāna par sabiedrības aizsardzību no dzimumnoziegumiem līdzautori; publiska dzimumnoziegumu reģistra idejas neatbalstītāji; ar elektronisko uzraudzību saistīto jautājumu izskaidrotāji un mītu kļiedētāji). 2006.gadā Valsts probācijas dienesta uzraudzībā nonāca 39 par dzimumnoziegumiem notiesātas personas, bet 2007.gadā šis skaitlis pieauga līdz 57, turklāt 47 gadījumos dzimumnozieguma upuris ir bijis bērns.

Pārskata gadā sagatavoti 3177 pirmreizējie Riska un vajadzību novērtējumi, kas liek secināt, ka sākotnējais Riska un vajadzību novērtējums tika veikts tikai 54% no visiem klientiem, kam iekārtotas Uzraudzības sadaļas 2007. gadā. Iemesls tam ir klientu, kam nav tiesas uzlikto pienākumu (tiesas spriedumi kuri stājušies spēkā līdz 2007.gada 1.jūnijam), nevēlēšanās sadarboties ar Valsts probācijas dienestu, kā rezultātā veikt Riska un vajadzību novērtējumu nav iespējams. Katra klienta atkārtota novērtēšana notiek nevēlāk kā ik pēc 6 mēnešiem.

Vērtējot Riska un vajadzību novērtējuma statistiku var secināt, ka pārskata gadā lielākais klientu skaits – 1213 klienti novērtēti kā vidēja riska klienti, kas paredz divas tikšanās reizes ar Dienesta amatpersonu iestādes telpās, apmeklējumu dzīvesvietā, tai skaitā arī nakts apsekojumu 1 reizi mēnesī, tikšanos, tai skaitā telefonsarunas, ar trešajām personām (piemēram, policistu, sociālo darbinieku, klienta darba devēju, kolēģiem, mācību iestādes pārstāvjiem, ģimenes locekļiem, draugiem) un klienta lietas lietvedību (sk. 4. Tabula). Kopumā vienam vidēja riska klientam mēnesī tiek atvēlētas aptuveni 6 darba stundas. Augsta riska klientiem tiek veltītas 9,5 stundas mēnesī, kas paredz 3 tikšanās reizes Dienestā, vienu apmeklējumu dzīves vietā, tikšanos ar trešajām pusēm un klienta lietas vadību. Zema riska Uzraudzības klientam tiek veltītas 1.5 stundas mēnesī, 1 reizi tiekoties Dienestā un nodrošinot klienta lietas vadību un komunikāciju ar Dienesta sadarbības partneriem.

	skaits	%
zems	1181	37%
vidējs	1213	38%
augsts	783	25%
kopā	3177	100%

4. Tabula. Uzraudzības klientu, kam 2007.gadā veikts RVN, sākotnējais novērtējums.

2007.gadā Riska un vajadzību novērtēšanas jomā izdevās realizēt iecerī par darbinieku apmācībām, kas orientētas uz kvalifikācijas celšanu. Risku un vajadzību novērtēšanas pieaugušajiem un nepilngadīgajiem kvalitatīvākai veikšanai tika organizēts seminārs 2 daļās 53 teritoriālo struktūrvienību darbiniekiem. Taču viena trešdaļa no apmācītajiem darbiniekiem 2008. gadā diemžēl vairs nestrādā Valsts probācijas dienestā. Papildus tika organizēts arī divu dienu seminārs

„Īsterapija vērsta uz atrisinājumiem ”, kuru vadīja vieslektores L. Ruperte un M. Tupese (ASV). Seminārā piedalījās 28 dienesta darbinieki.

Pārskata gadā Uzraudzības nodaļas amatpersonas virzīja izstrādātos grozījumus Latvijas sodu izpildes kodeksā, kas stājušies spēkā 2007.gada 1.maijā, grozījumus Krimināllikumā, kas stājušies spēkā 2007.gada 19.jūlijā un grozījumus Kriminālprocesa likumā, kuri ir spēkā no 2007.gada 21.jūnija. Pieņemot minēto likumu grozījumus, tika atrisināti vairāki gan ar Uzraudzības, gan ar Izvērtēšanas ziņojumu jomu saistīti jautājumi:

- tika noteikti nosacīti notiesāto personu uzraudzības pamatnoteikumi;
- izvērtēšanas ziņojumā ietvertā informācija tika noteikta par vienu no būtiskākajām sastāvdaļām, kas jāvērtē brīvības atņemšanas administratīvai komisijai, izlemjot jautājumu par nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda;
- tika noteikta pārbaudes un neizciestās soda daļas laika uzskaites kārtība.

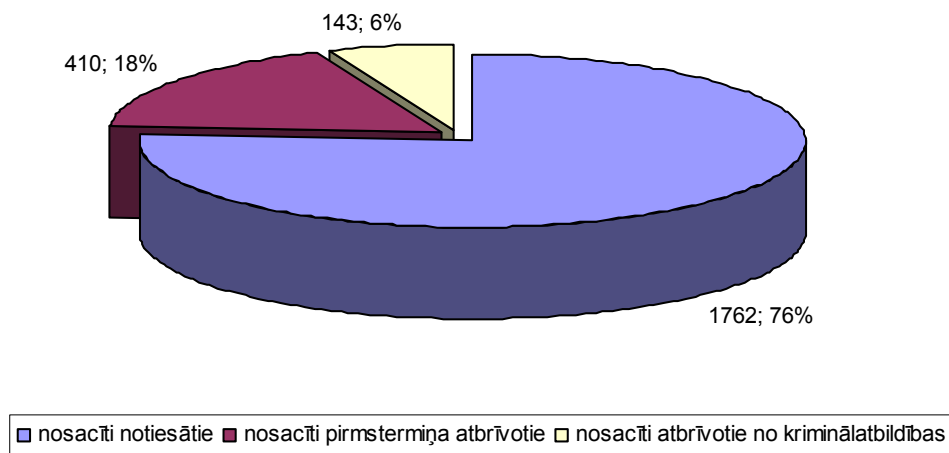
Probācijas programmas

Probācijas programmas ir pasākumu kopums, kuru mērķis ir veicināt probācijas klienta integrāciju sabiedrībā, īstenojot sociālās uzvedības korekcijas (SUK) programmas – indivīda antisociālas uzvedības vai tās atsevišķas jomas korekcija ar mērķi veidot būtiskas, objektīvi pārbaudāmas un noturīgas sociāli vēlamas izmaiņas indivīda uzvedībā – , sociālās rehabilitācijas (SR) programmas – klienta sociālekonomiskās funkcionēšanas spēju atjaunošana un/vai uzlabošana ar mērķi veicināt klienta iesaistīšanos sabiedrībā, veidojot tam nepieciešamās prasmes un attīstot iemaņas – vai abu šo programmu kopumu. Probācijas programmas tiek izstrādātas un realizētas, lai uzlabotu sabiedrības drošību, ievērojot labklājības principu (klienta nodarbināšana, izglītošana, atkarību novēršana u.c.) un personības patstāvības atzīšanu (personas brīva griba un izvēles iespējas). Programmu saturs ir vērsts uz indivīda integrāciju sabiedrībā un veiksmīgu psihosociālo un ekonomisko funkcionēšanu.

No 2006. gada 1. decembra līdz 2007. gada 31. decembrim Probācijas programmās iesaistīto klientu skaits bija 1809 personas un jau minētajā laika posmā probācijas programmas pabeiguši 1034 klienti.

Gada laikā 243 personas iesaistītas probācijas programmās arī ieslodzījuma vietās. Cēsu audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem programmas „EQUIP”, „Cieņpilnu attiecību veidošanas programma” un „Vardarbības novēršanas programma” apguvuši kopumā 27 jaunieši, Liepājas cietumā „Vardarbības novēršanas programmā” un „Cieņpilnu attiecību veidošanas programmā” piedalījušies 13 ieslodzītie, 12 ieslodzītie apmācīti Šķirotavas cietumā programmā „Vienkārši par sarežģīto”, bet 191 ieslodzītais apguvis programmas „Mājupceļš 1”, „Mājupceļš 2” un „Vienkārši par sarežģīto” Valmieras cietumā.

2007.gadā Dienesta uzraudzībā nonāca 2315 klienti ar tiesas vai prokurora uzliktu pienākumu - piedalīties probācijas programmās. Lielākais skaits no viņiem – 1762 klienti ir nosacīti notiesātas personas, kurām kā papildus pienākums uzlikts piedalīties konkrētam noziedzīgā nodarījumam atbilstošā probācijas programmā, tādējādi apgūstot jaunas iemaņas un pieredzi, kas palīdz mazināt jauna nozieguma izdarīšanas iespējamību (sk. 8. Attēls).

8. Attēls. Uzraudzības klientu, kuriem uzlikts pienākums piedalīties probācijas programmās, procentuālais sadalījums.

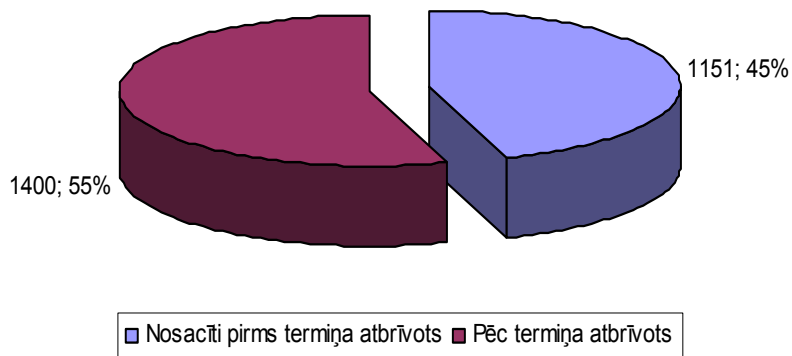
2007. gadā veiksmīgi attīstīta un uzlabota sadarbība ar tiesām un prokuratūrām Probācijas programmu jomā, organizējot un vadot informatīvus pasākumus.

Pārskata gadā daudz strādāts pie Dienesta darbinieku izglītošanas, apmācot viņus darbam ar probācijas programmām „Cienpilnu attiecību veidošanas programma” (apmācīti 56 darbinieki), „Vardarbības novēršanas programma” (apmācīti 28 darbinieki), „Vielu lietošanas menedžments” (26 darbinieki), „EQUIP” (14 darbinieki), „Dzīves skola 2” (13 darbinieki), „Grupās vadības pamati” (13 darbinieki), „Vienkārši par sarežģīto” (20 darbinieki). Nodrošinātas arī apmācības „Dzimumnoziegumus izdarījušo personu uzvedības korekcijas un uzraudzības programmā”; apmācot 15 darbiniekus, veiktas 32 supervīzijas (dalībnieku skaits 325) darbiniekiem, kas ir apmācīti darbam ar probācijas programmām un kuru pienākumos ietilpst probācijas programmu vadīšana Dienesta klientiem.

Postpenitenciārā palīdzība

Postpenitenciārā palīdzība ir pasākumu kopums personu iekļaušanai sabiedrībā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes, ko sniedz Valsts probācijas dienests pēc abpusējas, brīvprātīgas rakstveida vienošanās – līguma noslēgšanas ar notiesāto. Palīdzības ietvaros Dienests informē klientu par iespējām iegūt pagaidu mājvietu un personu apliecinošus dokumentus, palīdz atrast sabiedriski derīgu nodarbošanos, piedāvā piedalīties probācijas programmās un konsultē par jautājumiem, kas saistīti ar iekļaušanos sabiedrībā.

2007. gadā Valsts probācijas dienests kopumā saņēma informāciju par 2551 personu, kuras tika atbrīvotas gan pēc pamatsoda izciešanas, gan nosacīti pirms termiņa (sk. 9. Attēls).

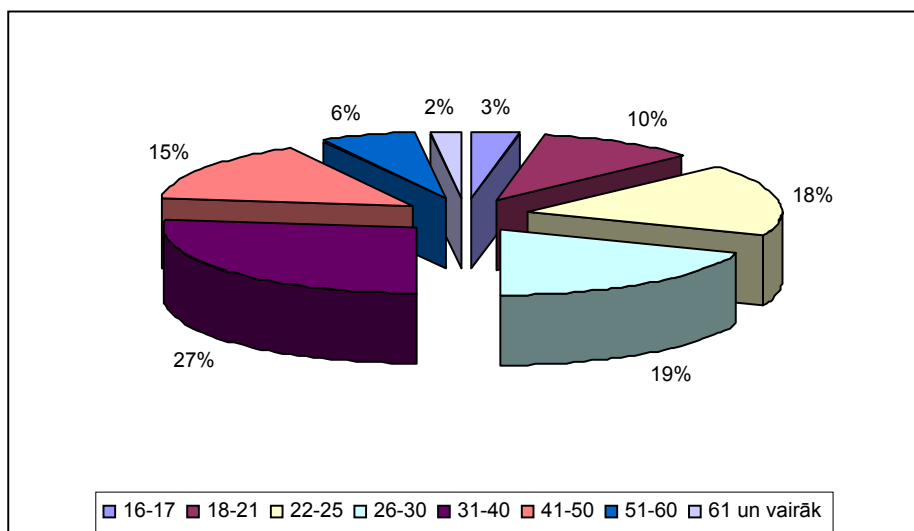

9. Attēls. No ieslodzījuma vietām atbrīvoto personu skaits 2007. gadā.

Pārskata gadā pēc postpenitenciārās palīdzības Valsts probācijas dienestā vērsušās un kļuvušas par probācijas klientiem 273 personas. 135 vienošanās par postpenitenciārās palīdzības sniegšanu noslēgtas tieši ieslodzījuma vietās.

Lielākā daļa Postpenitenciārās palīdzības klientu 2007. gadā bijuši vecumā no 31 līdz 40 gadiem, tāpat liela daļa klientu ir vecumā no 26 līdz 30 gadiem (sk. 10. Attēls). Lielākā daļa probācijas klientu ir neprecējušies vīrieši, kuriem nav atbalsta sabiedrībā, no ģimenes vai radiem.

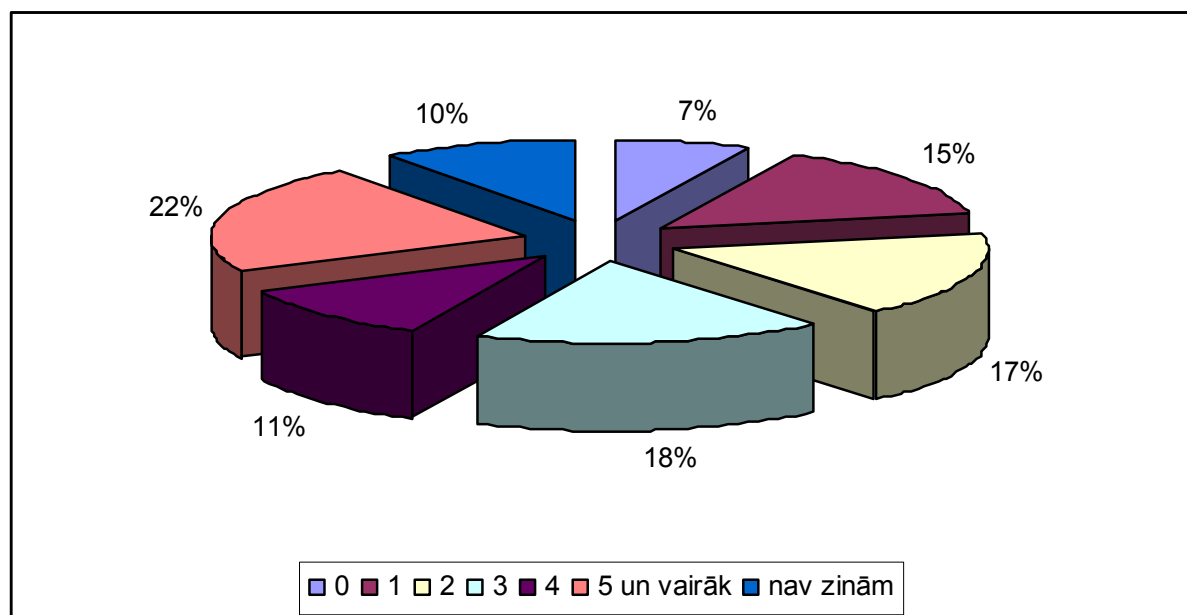

10. Attēls. Klientu sadalījums pa vecuma grupām.

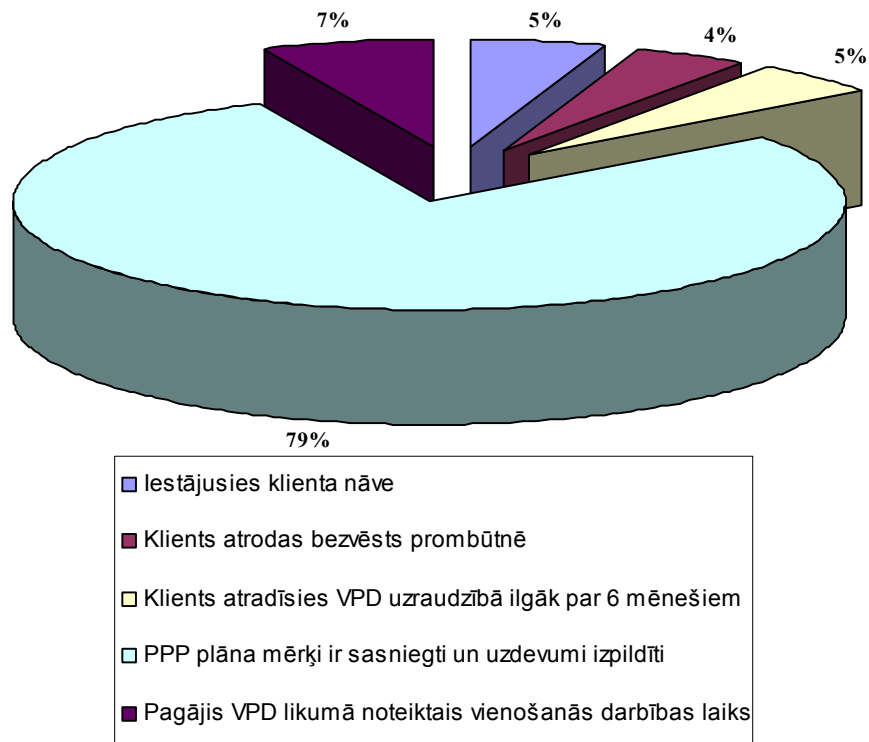
36 % probācijas klientu ir ieguvuši pamatizglītība un 32 % ir vidējā izglītība, kas atvieglo darba meklējumus pēc soda izciešanas. Tomēr būtiskai daļai, tas ir, 22% ir tikai sākumizglītība, kas ievērojami apgrūtina darbu postpenitenciārās palīdzības jomā.

Klientu sadalījums pēc iepriekšējām sodāmībām nav vērtējams viennozīmīgi, taču, ņemot vērā pieejamos datus, var secināt, ka diezgan lielu daļu, t.i., 22% veido klienti, kuri ir sodīti piecas un vairāk reizes (sk. 11. Attēls).

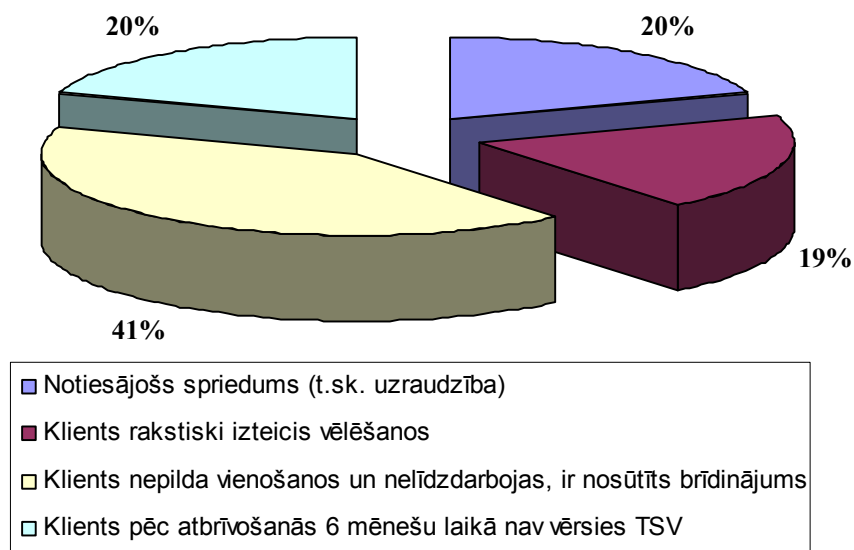
11. Attēls. Klientu sadalījums pēc iepriekšējo sodāmību skaita.

2007.gadā tika izbeigtas 138 vienošanās par postpenitenciārās palīdzības sniegšanu. Visbiežākais iemesls 79%, kāpēc tika izbeigtas vienošanās, bija postpenitenciārās palīdzības plānā izvirzīto mērķu sasniegšana un uzdevumu izpilde (sk. 12. Attēls).

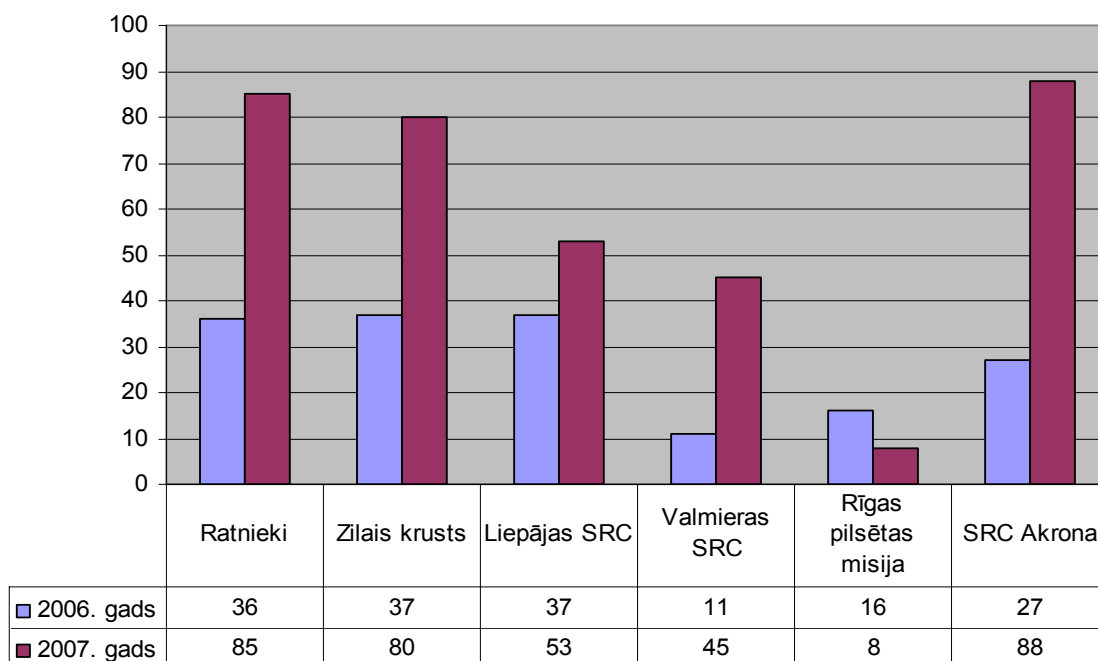
12. Attēls. Vienošanās izbeigšanas iemesli 2007.gadā.

Gada pārskata periodā kopumā tika laužtas 239 vienošanās. Daļa no šīm vienošanām tika noslēgtas jau iepriekšējos gados. Lielākā daļa 41% vienošanos ir laužtas, jo klients nepilda vienošanos un nelīdzdarbojas un ir bijis nosūtīts brīdinājums (sk. 13. Attēls).

13. Attēls. Vienošanās laušanas iemesli 2007.gadā.

Salīdzinājumā ar 2006. gadu, ievērojami pieaudzis Sociālās rehabilitācijas centru klientu skaits – 2006.gadā Sociālās rehabilitācijas centros visā Latvijā bija izmitināti 164 probācijas klienti, bet 2007. gadā klientu skaits jau bija pieaudzis līdz 359 personām (sk. 14. Attēls).

14. Attēls. Klientu skaita dinamika Sociālās rehabilitācijas centros 2006. – 2007. gadam

Sociālās rehabilitācijas centri, ciešā sadarbībā ar Valsts probācijas dienesta darbiniekiem, rūpējas par no ieslodzījuma vietām atbrīvoto personu integrāciju sabiedrībā, nodrošinot mājvietu, iztikas līdzekļus, kā arī risinot dažādu atkarību, psiholoģiskās, darbā iekārošanās, tikumiskās un sociālās problēmas.

Pārskata gadā uzmanība tika pievērsta arī iespējamo resursu apzināšanai un piesaistes darba uzlabošanai, organizējot un vadot informatīvu semināru potenciālo pakalpojumu sniedzēju piesaistei, lai nodrošinātu pakalpojumus probācijas klientiem - sievietēm un sievietēm ar bērniem. Ir uzsāka sadarbību ar Talsu Sieviešu un bērnu krīzes centru, izvērtēta sociālā rehabilitācijas centra „Zilais krusts” filiāļu Lēdmanē un Kabilē sniegtā pakalpojuma probācijas klientiem atbilstība līgumam un sniegti priekšlikumi kvalitātes uzlabošanai, kā arī īstenota sadarbība ar centru „Dia+logs”, līdzdarbojoties projektā HIV riska grupas klientiem, nodrošinot informāciju probācijas klientiem par iespējām tajā iekļauties.

Lai veicinātu aktīvāku speciālistu piesaisti postpenitenciārās palīdzības sniegšanas jomā, 2007. gadā tika nodrošināts apmācības bloks „VPD un postpenitenciārās palīdzības darbs” SDSP augstskolā „Attīstība” un novadīts apmācību seminārs Latvijas Evaņģēliski Luteriskās Baznīcas garīgajam personālam par darbu ar probācijas klientiem, lai nodrošinātu probācijas klientiem sociālā atbalsta struktūru.

Pētnieciskā darba jomā izstrādāts saturiskais ietvars projektam „Rokasgrāmata darbam ar probācijas klientu”. Dienesta amatpersonas aktīvi līdzdarbojušās arī Labklājības ministrijas Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā līdz 2007. gadam, LM „Latvijas Nacionālā rīcības plāna nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai 2004.-2006.” īstenošanas pārraudzības komitejā un darba grupā, kuras mērķis ir izstrādāt pētījuma uzdevumu par faktoriem, kas veicina jaunatnes noziedzību, kā arī tās apkarošanas un sociālās uzvedības korekcijas iespējām.

Postpenitenciārās palīdzības funkcijas un citu funkciju veicējiem kopumā novadīti 6 semināri, kuros piedalījušās 80 dienesta amatpersonas.

EQUAL projekts

Projekta „EQUAL” realizācijas laikā, kas ilga no 2005. – 2007. gadam, ieslodzīto atbalstam un bijušo ieslodzīto sociālai iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū, tika izveidota un ieviesta praksē vairāku pakāpju atbalsta sistēma un veicināta sadarbība starp dažādu līmeņu organizācijām.

Projekta laikā tika veikts pētījums “Ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība”, kā arī realizēta līdzdalība Vidzemes augstskolas pētījumā “Kad atveras cietuma vārti”.

Projekta laikā noslēgti 299 līgumi, tajā skaitā 1 Starptautiskās sadarbības līgums un 1 Nacionālās partnerības līgums.

Riska un vajadzību novērtēšana jomā projekta ietvaros izstrādāta ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu riska un vajadzību novērtēšanas metodika, aptaujas anketas. Pilotprojekta ietvaros 819 ieslodzītajiem un no ieslodzījuma atbrīvotām personām veikts riska un vajadzību novērtējums, pielietojot izstrādāto novērtēšanas metodiku.

Lai veicinātu bijušo ieslodzīto resocializāciju, izstrādāts modelis darba prakšu centralizētai attīstībai un profesionālo iemaņu uzturēšanai ieslodzījuma vietās un darba prakšu koordinācijas plāns cietuma ražotņu attīstīšanai kā darba prakšu nodrošinājumam. Sagatavota arī sociālās rehabilitācijas programma ieslodzītajiem un bijušajiem ieslodzītajiem „Dzīves skola 2”, kas ietver metodisko materiālu programmas vadītājiem DVD formātā un probācijas dienesta darbinieku apmācību darbam ar programmu.

Lai pilnveidotu un veicinātu Sociālās rehabilitācijas centru attīstītu, tika izveidoti 4 sociālās rehabilitācijas centri no ieslodzījuma atbrīvoto personu atbalstam, izstrādāts sociālo rehabilitācijas centru darbības paraugmodelis un iekšējā normatīvā bāze. Rezultātā centros kopā tika izveidotas 70 vietas no ieslodzījuma atbrīvoto personu uzņemšanai.

Projekta rezultātā tika sagatavota rokasgrāmata ieslodzījuma vietās strādājošo darbinieku metodoloģiskam atbalstam „Palīgs darbam ieslodzījuma vietās” 1000 eksemplāros.

Četrās ieslodzījuma vietās veikta sociālās rehabilitācijas programmu moduļu aprobācija, kuras pakalpojumus saņēmuši 400 klienti. Darbu ar mērķa grupu veica ieslodzījuma vietās nokomplektētais sociālo darbinieku personāls, tai skaitā psihologi. Notika 42 informējoši pasākumi ieslodzījuma vietās, kopumā piedaloties 1678 ieslodzītajiem, kuru ietvaros viņiem tika sniegta informācija par iespējām saņemt palīdzību pēc atbrīvošanās un piedalīties projekta piedāvātajos atbalsta pasākumos.

Projekta pēctecībai ir nodrošināta projekta izveidotās sistēmas turpināšana pēc projekta beigām, sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus ieslodzītajiem un no ieslodzījuma atbrīvotām personām izveidotajā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzēju tīklā.

2007. gadā izstrādātie ārējie normatīvie akti

Stājušies spēkā 2007. gadā:

- 2007.gada 19.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.402 „Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests sasauc konsultatīvo padomju sēdes un organizē padomju darbu, kā arī pieaicina citu institūciju pārstāvjus”;
- 2007. gada 20. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.781 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests sertificē brīvprātīgos probācijas darbiniekus, kuri ir starpnieki izlīgumā”;
- 2007.gada 27.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.803 „Valsts probācijas dienesta datu bāzē iekļaujamās informācijas apjomu, kā arī tās iekļaušanas un izmantošanas kārtība”;
- 2007. gada 27. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.804 “Nosacīti notiesāto, nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvoto personu un nosacīti no kriminālatbildības atbrīvoto personu uzraudzības kārtība”;
- 2007.gada 28.augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 581 „Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi”;
- 2007. gada 4. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.825 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē un vada izlīgumu ar starpnieka palīdzību”;
- 2007. gada 4. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.823 “Postpenitenciārās palīdzības sniegšanas un saņemšanas kārtība”;
- 2007. gada 4. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.825 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests organizē un vada izlīgumu ar starpnieka palīdzību”;
- 2007. gada 20. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.782 “Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests sertificē brīvprātīgos probācijas darbiniekus, kuri ir starpnieki izlīgumā”.

Sagatavotie projekti:

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Probācijas klienta lietas izveidošanas, noformēšanas, pārsūtīšanas, izbeigšanas, atjaunošanas un glabāšanas kārtība”.
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība un apmērs, kādā brīvprātīgais probācijas darbinieks par līdzdarbības līgumā noteikto uzdevumu izpildi saņem atlīdzību”;

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība un apmērs, kādā Valsts probācijas dienests līdzfinansē probācijas klientiem paredzētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus postpenitenciārās palīdzības un uzraudzības ietvaros”.
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Alkohola, narkotisko, psihotropo un toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība” ar kuru jaunā redakcijā tiek izdoti Ministru kabineta 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 625 „Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība, kādā tiek licencētas un īstenotas probācijas programmas”;

Izstrādātie grozījumi:

- 2007.gada 4.aprīļa likums „Grozījumi Latvijas Soduzpildes kodeksā”;
- 2007. gada 5. jūlija likums „Grozījumi Krimināllikumā”;
- Ministru kabineta 2007. gada 13.februāra noteikumi Nr. 125 „Noteikumi par profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību” grozījumi pielikumā „Penitenciārā un probācijas darba speciālists” profesiju standarta projekts.

2007. gadā izstrādātie iekšējie normatīvie akti

- Valsts probācijas dienesta 21.09.2007. reglaments Nr. 1. „Valsts probācijas dienesta reglaments”.
- Valsts probācijas dienesta 19.09.2007. kārtība Nr. 1-1.5/1 „Kārtība, kādā valsts probācijas dienestā veicama lietvedība”.
- Tieslietu ministrijas 2007.gada 9.septembra rīkojums Nr. 1-1/493 „Par Valsts probācijas dienesta darbības stratēģijas 2007.-2009.gadam apstiprināšanu”.
- Tieslietu ministrijas 2007. gada 6.novembra kārtība Nr. 1-2.1/29 „Kārtība, kādā Valsts probācijas dienests iegūst informāciju no Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datu bāzes”.
- Valsts probācijas dienesta 2007.gada 21. septembra iekšējais normatīvais akts Nr.1-1.5/1 „Metodiskie ieteikumi par iespējamo koruptīvo gadījumu savlaicīgu identificēšanu un novēršanu valsts probācijas dienestā”.
- Valsts probācijas dienesta 2007.gada 31.oktobra metodiskie ieteikumi Nr.1-1.5/2 „Metodiskie ieteikumi kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildes organizēšanai”

Valsts probācijas dienesta veiktie pētījumi

Pētījums „Sabiedriskā darba nozīme sociālās atstumtības mazināšanai”

Pētījums „Sabiedriskā darba nozīme sociālās atstumtības mazināšanā” aplūko sabiedrisko darbu kā sociālo atstumtību mazinošu pasākumu. Pētījuma konkrētie mērķi ir veicināt sabiedriskā darba piemērošanu nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem kā vispārējo darba prasmju un sociālo iekļaušanos veicinošu mehānismu, definēt barjeras un negatīvos aizspriedumus, kas bremzē sabiedriskā darba piemērošanu nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem, sniegt ieteikumus sabiedriskā darba piemērošanas un uzraudzības institūciju pārstāvjiem, lai uzlabotu sabiedriskā darba sociāli labvēlīgo efektu.

Pētījuma ietvaros tika izzināta to profesionāļu pieredze un attieksme pret sabiedrisko darbu, kas nosaka tā piemērošanas vidi, proti, tiesneši, nodarbinātāji, kuru uzdotos darbus pilda notiesātie, un Valsts probācijas dienesta darbinieki. Tāpat tika noskaidrota Latvijas iedzīvotāju informētība un atbalsts nepilngadīgo likumpārkāpēju sodīšanai, kas ir būtisks arguments lēmuma pieņemējiem.

Pētījuma ietvaros veiktās sabiedriskās domas apjautas dati rāda, ka, lai gan vairums Latvijas iedzīvotāju ir kaut ko dzirdējuši par audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – sabiedriskais darbs, tomēr tas ir samērā virspusējs priekšstats. Iedzīvotāju vidū pastāv vienprātība par šo „labošanas darbu” piemērošanas nepieciešamību, un kopumā tiek uzskatīts, ka sabiedriskie darbi nepilngadīgajiem par mazāk smagu pārkāpumu izdarīšanu būtu jāpiemēro bieži. Kopumā dati rāda, ka ir nepieciešama elastīgāka pieeja tam, kāda satura darbus nepilngadīgais drīkst veikt un kādus nedrīkst, ņemot vērā darba drošību un tās organizāciju.

Pētījumā aptaujātie speciālisti norāda, ka pēdējo desmit gadu laikā nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem ir attīstījusies nesodāmības apziņa, jo publiskajā telpā un ikdienā liela uzmanība ir veltīta bērnu tiesību jautājumiem, atstājot novārtā otru pusi, proti, ka katram indivīdam demokrātiskā sabiedrība ir dotas ne tikai tiesības, bet arī pienākumi. Rodas situācijas, ka audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus, ieskaitot sabiedrisko darbu, vai kriminālsodu – piespiedu darbs, nepilngadīgie likumpārkāpēji neuztver kā reālus sodus – sekas viņu noziedzīgajam nodarījumam.

Pētījuma ieteikumi:

- Dienesta sagatavotajai informācijai par soda izciešanu ir jābūt pieejamai labi pamanāmos un viegli pārredzamos tiesas ēku informācijas stendos un/ vai jābūt izsniegtai reizē ar rakstisko tiesas spriedumu;

- organizējot sabiedriskā un piespiedu darba izpildi, ir ieteicams pārskatīt, cik pamatotas ir drošības prasības un noteiktais darba laiks nepilngadīgo nodarbināšanai;
- nedrīkst ļaut veikt sabiedrisko vai piespiedu darbu vairākiem pusaudžiem ar noslieci uz normu un vērtību pārkāpšanu (devianto uzvedību) kopā;
- nepieciešams attīstīt mehānismus, kas ļautu nepilngadīgajam labāk izprast, ka sabiedrībā izciešamā soda vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošana ir reāls sods par likumpārkāpumu un ka nākamā pakāpe ir reāla nosūtīšana uz korekcijas iestādi;
- ieteicams atjaunot likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 2006. gada 19. decembrī izslēgto normu, ka, piemērojot audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – uzvedības ierobežojumu noteikšanu, bērnam uzliek par pienākumu veikt noteiktas darbības vai atturēties no noteiktu darbību veikšanas;
- lai nodrošinātu iespēju operatīvi reaģēt, ja nepilngadīgais izvairās no sabiedriskā darba veikšanas, nostiprināt Valsts probācijas dienesta un administratīvo komisiju sadarbību, kā arī, iespējams, paplašināt Valsts probācijas dienesta darbinieku pilnvaras, lai īslaicīgi kombinētu sabiedrisko darbu un uzvedības ierobežojumus un noteiktu nepieciešamību nepilngadīgajam apmeklēt sociālās uzvedības korekcijas pasākumus.

Pētījums „Piespiedu darba nozīme sociālās atstumtības mazināšanā”

Lai veicinātu kriminālsoda „piespiedu darbs” plašāku piemērošanu, bija nepieciešams noteikt barjeras, šķēršļus un aizspriedumus, kas kavē soda piemērošanu likumpārkāpējiem un tā praktisku īstenošanu. Arī nepieciešamība sniegt praktiskus ieteikumus, lai uzlabotu piespiedu darba sociāli labvēlīgo efektu, un vajadzība noskaidrot, kādu informāciju būtu jāsniedz par piespiedu darba lomu sociālās atstumtības mazināšanā, lai veicinātu izpratni par soda būtību un sabiedrības ieguvumiem, bija par pamatu pētījuma uzsākšanai.

Pētījuma aktualitāti nosaka tas, ka kriminālsoda „piespiedu darbs” būtība saskan ar Latvijas valsts mērķi mazināt sociālo atstumtību dažādās sociālā riska grupās, kuru starpā ir arī bijušie ieslodzītie, un ka piespiedu darbs kā sods ir samērā nesen ieviests Latvijā. Tāpēc ir jāturpina detalizētāk pētīt kriminālsoda „piespiedu darbs” piemērošanas šķēršļus, lai izstrādātu rekomendācijas soda efektivitātes uzlabošanai.

Pētījuma ieteikumi

- Tā kā daļa sabiedrības, tiesnešu un darba devēju uzskata, ka darbs nevar būt sods, jo tas ir cilvēka tikums, ir jānostiprina saite starp „kaitējumu vai apdraudējumu sabiedrībai” un tā kompensāciju ar „labumu, ko noziedzīgā nodarījuma veicējs ar savu darbu nes

sabiedrībai”. Tas palīdzēs paaugstināt sabiedrības un darba devēju izpratni par soda mērķi un būtību.

- Lai samazinātu ilgstošu cietumsodu degradējošo ietekmi uz notiesāto un sabiedrībā izciešamo sodu efektivitāti, ir nepieciešams veikt Latvijas normatīvo aktu grozījumus ar mērķi ieviest lielāku sodu smaguma gradāciju un iespēju piemērot kombinētos sodus atbilstoši Rietumeiropas sodu praksei, piemēram, kombinēt piespiedu darbu ar elektroniski kontrolētu mājas arestu noteiktā laika posmā, kura neizpildes gadījumā notiesātais uz salīdzinoši īsu brīdi (vienu nedēļu, divām nedēļām u.tml.) tiek ievietots īpašā, atdalītā brīvības atņemšanas iestādē.
- Ir jāizvērtē dažādas iespējas motivēt darba devējus iesaistīties piespiedu darba izpildē. Pirmkārt, jāizvērtē iespēja atlīdzināt nodarbinātāju iesaistītajiem darbiniekiem piespiedu darba veicēju uzraudzībai patērēto laiku. Viens atlīdzības veids būtu samaksa par katra notiesātā uzraudzību, cits – noteikt normatīvos aktos iespēju iegūt papildus apmaksātas atvaļinājuma dienas. Otrkārt, ir jāturpina regulāri izteikt publisku pateicību (republikas mēroga un vietējos plašsaziņas līdzekļos, Valsts probācijas dienesta rīkotajos semināros darba devējiem) visiem nodarbinātājiem, nosaucot katru atsevišķi, neatkarīgi no tā, cik piespiedu darba veicējus tas ir nodarbinājis.
- Ir adekvāti jānovērtē Valsts probācijas dienesta darbinieku slodzes atšķirības Rīgā un reģionos. Ir jānosaka, cik probācijas klientu lietu vienlaicīga esamība ir uzskatāma par atbilstošu pilnam darba laikam, ņemot vērā aptvertās teritorijas platību (rajona lielumu, kurā jāveic probācijas klientu uzraudzība). Tas ļaus noteikt vienādu piemaksu sistēmu par papildu pienākumu veikšanu, ja lietu skaits vienam darbiniekam pārsniedz noteikto robežu. Tas palīdzēs noteikt optimālo amatu skaitu un atbilstošo darba samaksas budžetu.

Pētījums „Latvijas un citu valstu pieredze darbam ar seksuālajiem noziedzniekiem”

Pētījumam tika izvirzīti vairāki galvenie mērķi:

- izpētīt teorētisko literatūru un elektroniskajos nesējos pieejamo informāciju par ASV, Polijas, Lielbritānijas un Kanādas pieredzi un patreizējās aktivitātes seksuālo noziedznieku uzraudzībā un sociālās uzvedības korekcijā;
- izpētīt literatūru, elektroniskos informācijas nesējus un respondentu informāciju fona veidā, lai, pamatojoties uz ASV, Polijas, Lielbritānijas un Kanādas pieredzi, raksturotu seksuālo noziedznieku riska grupas; psiholoģiskās un psihiskās īpatnības, robežstāvokļus

un saslimšanas; seksuālo noziegumu veidus un robežstāvokļus, faktorus, kas palielina/samazina seksuālo noziegumu izdarīšanas iespēju, tā mazinot nenoteiktību par pētāmā objekta attīstību nākotnē;

- iegūt un izanalizēt Latvijas valsts un pašvaldību institūcijās oficiālajās atskaitēs un nevalstiskajās organizācijās atrodamos statistikas un citus raksturojošus datus par seksuālajiem noziedzniekiem un noziegumiem Latvijā;
- izanalizēt Latvijas likumdošanu attiecībā uz seksuālajiem noziegumiem.
- apkopot un rezumēt speciālistu – ekspertu viedokli par faktoriem, kas ietekmē pētāmā objekta krimināltiesiskos, sociālpsiholoģiskos, psihiatriskos un probācijas pamatus tagad un to iespējamo attīstību nākotnē;
- veikt teorētiskās literatūras analīzi, apkopot un rezumēt speciālistu – ekspertu viedokli un iegūt teorētisku priekšstatu par specifiskajiem aspektiem, kas jāņem vērā strādājot ar seksuālajiem noziedzniekiem pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.

Pētījuma rezultātā tika izstrādāti ieteikumi darbam ar seksuālajiem noziedzniekiem un identificētas nepieciešamās izmaiņas un resursi, lai pilnvērtīgi adaptētu kādu ārvalstu pieredzi vai to simbiozi,

Valsts probācijas dienesta īstenotie projekti

Projekts „Vienkārši par sarežģīto”

Projekts, kas tiek realizēts no 2006. gada 1. septembra līdz 2008. gada 1. augustam, „Vienkārši par sarežģīto” ir veidots ar mērķi mazināt bijušo ieslodzīto un krimināli sodīto personu sociālo atstumtību un veicināt viņu iekļaušanos sabiedriskajā un darba dzīvē, kā arī veicināt pozitīva sociālā statusa un profesionālo spēju un prasmju apgūšanu.

Viens no galvenajiem šī projekta mērķiem ir sociālās rehabilitācijas programmas izstrāde, kas Valsts probācijas dienesta klientiem ļautu veiksmīgāk iekļauties sabiedrībā pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, veiksmīgāk ļaujot risināt jautājumus, kas saistīti gan ar savas vietas atrašanu darba tirgū, gan pajumtes meklēšanu, gan ikdienas sadzīvisko jautājumu risināšanu.

Šī projekta ietvaros, sadarbībā ar Viegļās valodas aģentūru, paredzēts izstrādāt apmācību programmu un informatīvos un izdales materiālus vieglajā valodā, kas atvieglotu apgūt sadzīvei nepieciešamās informācijas iegūšanas prasmes mērķauditorijai saprotamā un viegli uztveramā valodā. Rezultātā tāda riska grupas kā bijušie ieslodzītie un krimināli sodītie, spēs paaugstināt savu izglītības līmeni, atrast darbu, saskatīt iespējas mainīt savu dzīvi un turpmāk dzīvot, ievērojot likumus un sociālās normas.

Projekts „Caur sidraba birzi gāju”

Projekts „Caur sidraba birzi gāju” ir vērst uz augsta riska grupas jauniešiem – likumpārkāpējiem, kuriem ir zemas pamatprasmes. Projekts veicinās jauniešu iekļaušanos sabiedrībā un atvieglos darba vietas meklējumus. Tā realizācijas laiks ir no 2006. gada 1. septembra līdz 2008. gada 1. maijam.

Tāpat projekta mērķis ir izstrādāt motivācijas programmas jauniešiem pašizziņas un pozitīvu izmaiņu veicināšanai.

Projekts „Bērniem draudzīga skola”

Valsts probācijas dienesta Krāslavas teritoriālās struktūrvienības darbinieki pārskata gadā piedalījās Krāslavas rajona padomes un izglītības ministrijas realizētajā projektā „Bērniem draudzīga skola”, kura mērķis ir sniegt informāciju skolēniem par viņu tiesībām un pienākumiem.

Dienesta pārstāvji izglītoja skolēnus par Valsts probācijas dienesta kompetencē esošajām funkcijām un to realizēšanas kārtību.

Projekts „Nelauzies, piedalies!”

Projekta „Nelauzies, piedalies!” mērķis ir motivēt jauniešus ar zemām sociālajām iemaņām piedalīties apmācībās un sabiedriskos pasākumos, lai veicinātu viņu iekļaušanos darba tirgū. Projekta tiešā mērķa auditorija ir sociālās atstumtības riskam pakļautā iedzīvotāju grupa – Ludzas pašvaldības teritorijā dzīvojošies jaunieši ar zemām sociālām iemaņām, zemu prasmju līmeni un jaunieši ar antisociālām uzvedības problēmu vecumā no 16 – 22 gadiem, kuriem ir nepietiekams izglītības un komunikācijas prasmju līmenis, kā arī tie, kuriem kavētās sociāli morālās attīstības un kognitīvo noviržu dēļ ir problēmas iekļauties darba tirgū un sabiedriskajās aktivitātēs.

Projekts „Motivācijas programma jauniešiem – bezdarbniekiem”

Projekta mērķis ir veicināt sociālās atstumtības riska grupas – Latgales reģiona jauniešu profesionalitāti un kapacitāti, piedāvājot integrētu pieeju jauniešu problēmu risināšanā un stiprināt ilgspejīgu sociālās vides attīstību Latgalē. Projekts noslēdzās 2007. gada oktobrī.

Projekts „Stop, traucētāji!”

Līdz 2007. gada martam Preiļu teritoriālās struktūrvienības Līvānu filiāle, sadarbībā ar Līvānu 1. vidusskolu, policiju un Bērnu un jauniešu centru realizēja projektu „Stop, traucētāji!”, kura mērķis bija izmainīt stundu traucētāju uzvedības modeli, tādējādi uzlabojot cieņpilnas attiecības skolēnu vidū un veicinot savstarpēju saprati un apkārtējo vēlmju un vajadzību respektēšanas nepieciešamību.

Projekts "Jaunietis jaunietim"

Projekts „Jaunietis jaunietim” norisinājās līdz pārskata gada maijam un tika realizēts sadarbībā ar Līvānu Bērnu un jauniešu centru. Projekta mērķis bija izglītēt jauniešus par viņiem aktuāliem jautājumiem, kā pasniedzējus piesaistot Bērnu un jauniešu centra aktīvistus, kas jauniešiem saprotamā un pieņemamā veidā skaidroja viņu vidū aktuālās problēmas.

Projekts „ES dalībvalstu pozitīvā pieredze probācijas dienesta attīstībā”

Valsts probācijas dienesta Tukuma teritoriālā struktūrvienība iesaistījās projektā „ES dalībvalstu pozitīvā pieredze probācijas dienesta attīstībā”, kura mērķis gūt praktisku darba pieredzi tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kur jau ir izveidots un veiksmīgi darbojas probācijas dienests.

Tas veicina pieredzes apmaiņas procesu un veido pozitīvas starptautiskās attiecības probācijas jomā.

Projekts „Olaines sociāli atstumto grupu integrācija sabiedrībā”

Līdz 2007.gada 1.oktobrim Valsts probācijas dienesta Rīgas rajona teritoriālās struktūrvienības Olaines filiāle iesaistījās Sabiedrības integrācijas fonda līdzfinansētajā projektā „Olaines sociāli atstumto grupu integrācija sabiedrībā”. Projekta mērķis bija sadarbībā ar Olaines sociālo dienestu izpētīt reālo situāciju Olaines pilsētā saistībā ar sociāli atstumtajām sabiedrības grupām, kādas ir viņu reintegrēšanās iespējas.

Valsts probācijas dienesta budžeta informācija 2008. gadam

Valsts probācijas dienesta budžeta informācija

	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
		Apstiprināts tāmē gadam	Faktiskā izpilde
Ieņēmumi (kopā)	3 271 540	5368111	5368111
Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	3 271 540	5368111	5368111
Izdevumi (kopā)	3 270 387	5368111	53614374
Uzturēšanas izdevumi	3 067 412	4982534	4975797
Atlīdzība (atalgojumi un sociālais nodrošinājums)	1936661	3258810	3258719
Komandējumi un dienesta braucieni	43 427	42046	41934
Pārējie uzturēšanas izdevumi	1086561	1680890	1674356
Biedru naudas, dalības maksa	763	788	788
Izdevumi kapitālieguldījumiem	202 975	385577	385577
Nodarbinātība			
Faktiskais nodarbināto skaits	409	513	456
Vidējā darba alga	334		360

Pie kopējā Valsts probācijas dienesta budžeta ir pieskaitīti arī projekti: „Caur sidraba birzi gāju”, „Vienkārši par sarežģīto”

Līdzekļu sadalījums Eiropas kopienas iniciatīvas projektam EQUAL

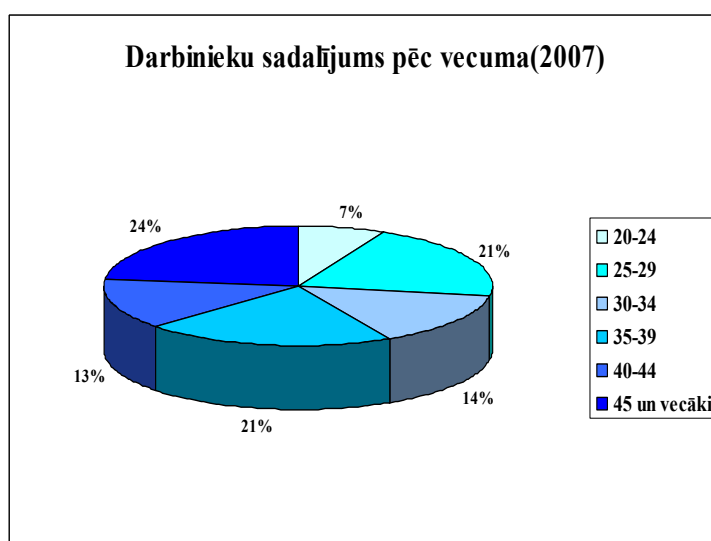
	Pārskata gadā	
	Apstiprināts tāmē gadam	Faktiskā izpilde
Resursi izdevumu segšanai	354683	354683
Izdevumi (kopā)	354683	354683
Atlīdzība (atalgojumi un sociālais nodrošinājums)	136779	136779
Komandējumi un dienesta braucieni	20718	20718
Pārējie uzturēšanas izdevumi	185186	185186
Subsīdijas un dotācijas	7865	7865
Dotācijas un citi transferti pašvaldību budžetiem	4135	4135

Valsts probācijas dienesta personāls

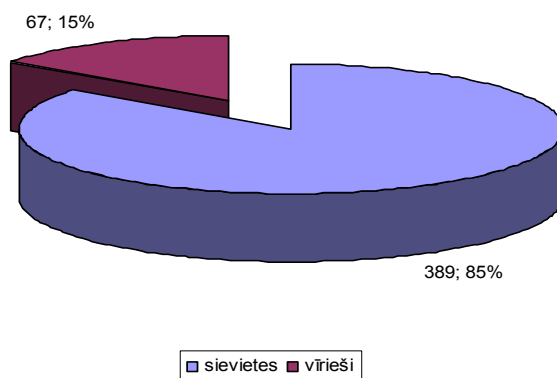
Pārskata gada laikā ierēdņu vai darbinieku amatā tika pieņemti 152 jauni darbinieki, taču no amata pienākumu izpildes atbrīvoti 113. 2007. gadā Valsts probācijas dienestā kopumā strādāja 456 darbinieki, no kuriem ierēdņa amatus ieņēma 403 cilvēki, bet 53 personas bija darbinieku statusā.

Analizējot Dienesta darbiniekus pēc vecuma var secināt, ka 2007. gadā samazinājies darbinieku skaits vecuma grupā no 20 – 24 gadiem un vecuma grupā no 30 – 34 gadiem. Savukārt pieaudzis darbinieku skaits vecuma grupās no 25 – 29 gadiem un no 35 – 39 gadiem (sk. 15. Attēls).

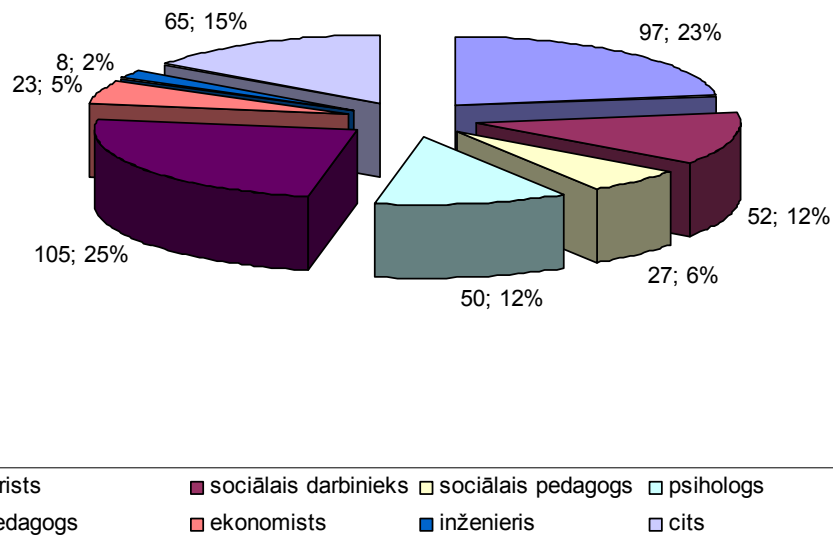
15. Attēls. Darbinieku iedalījums pēc vecuma 2006. un 2007. gadā.

Vērtējot darbinieku sadalījumu pēc dzimuma, 2007. gada statistika liecina, ka Dienesta funkcijas realizē 85% sievietes un tikai 15% vīrieši, kas ir attiecīgi 389 un 67 darbinieki (sk. 16. Attēls).

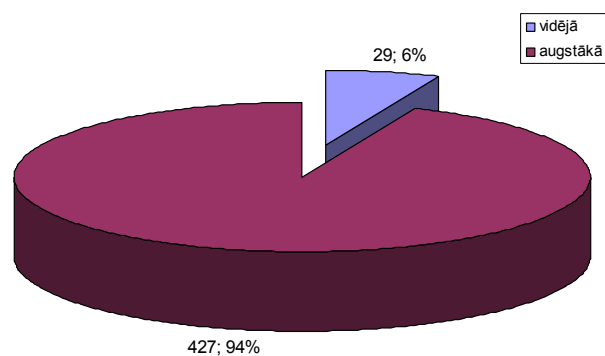
16. Attēls. Darbinieku iedalījums pēc dzimuma.

2007. gadā viena ceturtda daļa darbinieku ir ieguvuši pedagoga izglītību – 25%, savukārt 23 % Dienestā strādājošo darbinieku ir ar juridisko izglītību (sk. 17. Attēls).

17. Attēls. Darbinieku sadalījums pēc profesijas 2007. gadā.

Lielākā daļa Valsts probācijas dienesta darbinieku ir ieguvuši augstāko izglītību, bet tikai 6% darbinieku - vidējo (sk. 18. Attēls).

18. Attēls. Darbinieku sadalījums pēc iegūtās izglītības.

Valsts probācijas dienesta komunikācija ar sabiedrību

Sabiedrības informēšana un izglītošana

Izstrādājot Valsts probācijas dienesta Komunikācijas stratēģiju un darba plānu 2007. gadam tika ņemti vērā 2006. gadā veiktā pētījuma „Iedzīvotāju attieksme pret bijušajiem ieslodzītajiem” rezultāti, kas liecināja par zemu sabiedrības informētību par atsevišķām Dienesta funkcijām. Šī iemesla dēļ 2007. gadā tika likts akcents uz masu mediju un tajā pat laikā arī sabiedrības izglītošanu par Dienesta piedāvātajiem pakalpojumiem, funkcijām un to nozīmību Dienesta mērķu sasniegšanā.

2007. gadā kopumā identificētas 220 publikācijas, galvenokārt reģionālajos laikrakstos. Reģionālo mediju žurnālistus no visām Dienesta funkcijām visvairāk interesē Piespiedu un Sabiedriskā darba izpilde un tā redzamie un konstatējamie rezultāti konkrētā reģiona apkārtnē.

Ārējās komunikācijas un atpazīstamības veicināšanai kā arī aktuālās informācijas izplatīšanai, regulāri tiek papildināta informācija interneta mājas lapā www.probacija.lv. 2007. gadā tika izdoti informatīvie bukleti par visām Valsts probācijas dienesta funkcijām. Tā kā 2007.gads bija Izlīguma gads, tad īpaši Izlīguma popularizēšanai sabiedrībā, tikai izveidots informatīvais plakāts (sk. 19. Attēls).

19. Attēls. Izlīguma plakāts.

Valsts probācijas dienesta Konsultatīvo padomju darbības rezultāti

Turpinot 2006. gadā iesākto praksi, arī 2007. gadā visās Valsts probācijas dienesta teritoriālajās struktūrvienībās darbojās Konsultatīvās padomes.

Valsts probācijas dienesta likuma 21.pants nosaka, ka teritoriālo struktūrvienību Konsultatīvajās padomēs ir jāiekļauj rajona (pilsētas) prokuratūras pārstāvis, rajona (pilsētas) tiesas pārstāvis, rajona (pilsētas) Valsts policijas pārvaldes pārstāvis, pašvaldības pārstāvis, Valsts probācijas dienesta teritoriālās struktūrvienības pārstāvis un ieslodzījuma vietas administrācijas pārstāvis tajās teritoriālajās struktūrvienībās, kuru darbības teritorijā atrodas brīvības atņemšanas iestāde.

Īpaši aktualizēti Konsultatīvajās padomēs šogad tika ar Izlīgumu saistītie jautājumi. Risināti arī aktuālākie jautājumi par:

- Uzraudzības funkcijas realizēšanu;
- Piespiedu un sabiedriskā darba izpildes problēmām;
- Izvērtēšanas ziņojuma sagatavošanas nepieciešamību;
- Postpenitenciārās palīdzības problēmām.

Konsultatīvās padomes tiek sasauktas, lai sekmētu institūciju veiksmīgu sadarbību vienotas politikas īstenošanā par probācijas jautājumiem.

Sadarbība ar ārvalstu partneriem

Pārskata periodā Valsts probācijas dienests ir aktīvi turpinājis sadarbību ar jau esošo ārvalstu probācijas dienestiem, ekspertiem un citām organizācijām. Kā būtiskāko sadarbības virzienu var minēt informācijas un pieredzes apmaiņu ar Igaunijas, Norvēģijas un Kanādas probācijas sistēmas ekspertiem. Tāpat Valsts probācijas dienesta pārstāvji piedalījušies vairākās starptautiskās konferencēs par probācijas attīstības virzieniem Eiropā, ko organizēja Eiropas Probācijas dienestu organizācija, kā arī citas starptautiskās organizācijas.

2007. gadā Igaunijas eksperti viesojoties Latvijā iepazīstināja tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjus ar elektroniskās uzraudzības ieviešanas gaitu, pozitīvajiem un negatīvajiem aspektiem Igaunijā. Turpinot aktīvo sadarbību ar Kanādas Britu Kolumbijas probācijas dienestu, 2007. Gadā trim Valsts probācijas dienesta speciālistiem bija iespēja apgūt mācību programmu darbam ar uzraudzības funkcijas klientiem Kanādā.

Turpinājās arī aktīva sadarbība ar Moldovas Republikas Tieslietu sistēmu, Moldovas probācijas dienesta izveidē. Dienesta eksperti vārāk kārt ieradās Moldovā lai sniegtu praktisku palīdzību.

Tā kā 2007. Gadā īpaša uzmanība tika pievērsta Izlīguma organizēšanas un vadīšanas jomai, dienesta amatpersonas guva plašu starptautisko pieredzi piedaloties ES Twining projektos un

Eiropas Foruma taisnīguma atjaunošanai organizētā projektā „Vasaras skola 2007”. Projektā piedalījās izlīguma praktiķi, eksperti un pētnieki no 15 Eiropas valstīm, tādējādi veicinot starptautisko sadarbību un pieredzes apmaiņu.

Valsts probācijas dienests aktīvi sadarbojās un piedalījās Eiropas probācijas konferencēs (CEP). 2007.gadā Valsts probācijas dienesta darbinieki kopumā piedalījās četrās CEP rīkotajās konferencēs, kuras tika organizētas Francijā, Nīderlandē, Zviedrijā un Igaunijā. Šajās konferencēs tika apspriesti temati par probācijas dienestu darbību Eiropā un to vienotību, elektronisko uzraudzību un tās ētiku, atkarību no narkotiskajām vielām saistībā ar probāciju.

Valsts probācijas dienesta plāni 2008. gadam

Valsts probācijas dienesta 2008. gada darba plānā izvirzītie galvenie uzdevumi:

- turpināt pilnveidot dienesta funkciju tiesisko regulējumu un uzlabot funkciju izpildes kvalitāti;
- ieviest vienotu funkciju izpildes kvalitātes novērtējumu;
- pilnveidot probācijas programmu īstenošanu Valsts probācijas dienestā, ieslodzījuma vietās un sociālās rehabilitācijas centros;
- pilnveidot izlīguma īstenošanu visā Latvijā, piesaistot brīvprātīgos probācijas darbiniekus;
- ieviest jaunu riska un vajadzību novērtēšanas instrumentu (dzimumnoziedznieku recidīva riska novērtēšanai);
- izveidot un ieviest probācijas klientu datu bāzi;
- ieviest kvalitātes vadības sistēmu Valsts probācijas dienestā.